

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA  
EKONOMIKOS PAŽANGOS DEPARTAMENTO  
KAIMO REIKALŲ IR DARNIOS PLĖTROS SKYRIUS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS  
RESPUBLIKOS ŽEMĖS ĮSTATYMO NR. I-446 2, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 22, 23, 31, 32, 45, 46,  
47, 48, 49, 51, 52 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMO PROJEKTO  
NR. XIIIP-401(2)“ PROJEKTO (NR.TAP-17-618) (TAIS NR. 17-5682(2))

PAŽYMA

02017-05-30 Nr. NV-1336

Vilnius

**Projekto rengėjas:** Žemės ūkio ministerija

**Projekto tikslas:**

Pateikti Vyriausybės išvadą dėl Seimo nario Simonas Gentvilo pasiūlymo **perduoti valstybinės žemės patikėtinio funkciją miestų ir rajonų savivaldybėms.**

**Dabartinė situacija:**

Žemės įstatyme nustatyta, kad visos Lietuvos Respublikos valstybinės žemės patikėtinis yra Nacionalinė žemės tarnyba, išskyrus valstybinę žemę, kuri Vyriausybės nutarimais perduota savivaldybėms patikėjimo teise; valstybinę žemę, kuri yra priskirta centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojui patikėjimo teise; valstybinės žemės sklypai, priskirti Valstybės įmonei Valstybės žemės fondui.

Nacionalinė žemės tarnyba, pagal galiojantį reglamentavimą turi teisę valstybinę žemę perduoti kitiems asmenims ja neatlygintinai naudotis, nuomoti (nutraukti nuomos sutartis), parduoti ar perimti, bei tapti žemės bendraturčiu.

**Projekto esmė:**

Projektu siūloma **nepritarti** Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 22, 23, 31, 32, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 52 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektui Nr. XIIIP-401(2) dėl šių priežasčių:

siūlymas sukuria realias prielaidas savivaldybėms priimti tik vietinius poreikius atitinkančius sprendimus dėl valstybinės ar privačios žemės, neatsižvelgiant į bendrąją valstybės ir visuomenės interesą.

valstybė prarastų bet kokią realią įtaką ir teisę spręsti valstybinio turto valdymo, naudojimo ir disponavimo klausimus, formuoti ir vykdyti nuoseklia, efektyvią valstybinio turto valdymo politiką, užtikrinti valstybės reikmes, susijusias su valstybine žeme.

nėra keičiamos nuostatos, susijusios su valstybinės žemės sklypų formavimu, valstybinės žemės valdymu, naudojimu ir disponavimu ją parduodant, išnuomojant, perduodant neatlygintinai naudotis, vien subjekto, vykdančio šias funkcijas, pakeitimas nesudarys pagrindo kitaip taikyti teisės aktų nuostatų, procedūros netaps efektyvesnės bei operatyvesnės.

atsižvelgiant į Seimo kontrolierių 2016 metų veiklos ataskaitoje pateiktus duomenis, savivaldybės savo funkcijas vykdo pažeisdamos teisės aktų nuostatas, todėl perdavus

savivaldybėms valstybinės žemės valdymo, naudojimo ir disponavimo patikėjimo teise funkcijas, deklaruojami tikslai nebus pasiekti.

atsižvelgiant į prognozuojamą žemės tvarkymo funkcijų bei administravimo darbų sulėtėjimą, galimai **nebūtų įvykdyta Vyriausybės programos įgyvendinimo plane numatyta 3.5.2 darbo 5 priemonė Žemės grąžinimo proceso užbaigti 2019 metų III ketvirtyje.**

**Derinimas:**

Nutarimo projektas suderintas su Teisingumo ministerija, Finansų ministerija ir Nacionaline žemės tarnyba.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamentas pateikė redakcinio pobūdžio pastabas (2017-05-24 išvada Nr. NV-1287).

**Atitiktis Vyriausybės programai:** atitinka Vyriausybės programos įgyvendinimo plano priemonę 3.5.2.5 „Žemės grąžinimo proceso užbaigimas“ (terminas 2019 m. III ketv.).

**Dalykinio vertinimo išvada:**

Atsižvelgiant į tai, kad vėluojama Seimui pateikti išvadą dėl įstatymo projekto, siūlome projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje.

Teikiant Ministro Pirmininko parašui projektas turi būti patikslintas įvertinus Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento redakcinio pobūdžio pastabas.

Kaimo reikalų ir darnios plėtros skyriaus patarėjas

A. Zulonas

Arvidas Zulonas, tel. 8 706 63 722, el. p. arvidas.zulonas@lrv.lt

2



2017-05-18  
data

G-5589  
Nr.

## LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2017-05-18

Nr. 2D- 1766 (12.153)

I 2017-04-20

Nr. S-13-976

### DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS IŠVADOS

Teikiame Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 22, 23, 31, 32, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 52 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-401(2)“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektas parengtas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2017 m. balandžio 12 d. sprendimo Nr. SV-S-194 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1.4 papunktį, kuriuo Lietuvos Respublikos Vyriausybės prašoma pateikti Lietuvos Respublikos Seimui išvadą dėl Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 22, 23, 31, 32, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 52 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-401(2) (toliau – Įstatymo projektas).

Įstatymo projektu siekiama valstybinės žemės patikėtinio funkcijas iš vienos institucijos – Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos perduoti kelioms dešimtims savivaldybių.

Nutarimo projektu siūloma nepritarti Įstatymo projektui dėl Nutarimo projekte išvardytų priežasčių.

Įvertinus tai, kad Nutarimo projektu nesiūloma reglamentuoti iki tol nereglamentuotų santykių, taip pat nekeičiama nustatyto teisinio reguliavimo esmė, numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Nutarimo projektas buvo derintas su Teisingumo ministerija, Finansų ministerija ir Nacionaline žemės tarnyba. Atsižvelgdami į Teisingumo ministerijos 2015 m. sausio 22 d. raštu Nr. (1.5.)2T-96 Lietuvos Respublikos Vyriausybei teiktas rekomendacijas dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų projektų, kuriais teikiamos išvados dėl Lietuvos Respublikos Seime svarstomų teisės aktų projektų, rengimo, neperkėlėme į Nutarimo projektą tą Nacionalinės žemės tarnybos



nepritario Įstatymo projektui argumentų, kurie galėtų būti laikomi pasiūlymais Įstatymo projekto nuostatomis tobulinti.

Nutarimo projektas skelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje, kur su teikiamomis derinti Nutarimo projekto nuostatomis galėjo susipažinti visi suinteresuoti asmenys.

Kiti asmenys, kurie nėra valstybės politikai, valstybės pareigūnai, profesinės karo tarnybos kariai, valstybės ar savivaldybių institucijų ar įstaigų valstybės tarnautojai arba darbuotojai, Nutarimo projekto rengimo neinicijavo, nerengė ir nedalyvavo jį rengiant.

Nutarimo projektą parengė Žemės ūkio ministerijos Žemės ir išteklių politikos departamento (direktorius Algirdas Sereika, tel. 239 1338, el. p. [algirdas.sereika@zum.lt](mailto:algirdas.sereika@zum.lt)) Žemės teisės skyriaus (vedėja Gintarė Tumalavičienė, tel. 239 1346, el. p. [gintare.tumalaviciene@zum.lt](mailto:gintare.tumalaviciene@zum.lt)) vyriausioji specialistė Jurgita Baliasinovienė, tel. 239 1347, el. p. [jurgita.baliasinoviene@zum.lt](mailto:jurgita.baliasinoviene@zum.lt).

PRIDEDAMA. Nutarimo projektas, 3 lapai.

Ministras



Bronius Markauskas

Jurgita Baliasinovienė, tel. 239 1347

## LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

### NUTARIMAS

#### **DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ĮSTATYMO NR. I-446 2, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 22, 23, 31, 32, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 52 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII-401(2)**

2017 m.

d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2017 m. balandžio 12 d. sprendimo Nr. SV-S-194 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1.4 papunktį, Lietuvos Respublikos Vyriausybė **n u t a r i a**:

Nepritarti Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 22, 23, 31, 32, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 52 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektui Nr. XIII-401(2) (toliau – Įstatymo projektas) dėl šių priežasčių:

1. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas (toliau – Konstitucinis Teismas) ne kartą savo nutarimuose yra konstatavęs, kad valstybės turtas nėra savitiksliis, bet turi duoti naudą visuomenei ir turi būti tausojamas, nešvaistomas, racionaliai tvarkomas; įstatymai turi saugoti visų savininkų nuosavybės teises, taigi ir valstybės, kaip visos visuomenės organizacijos, nuosavybės teises (Konstitucinio Teismo 2003 m. rugsėjo 30 d., 2007 m. liepos 5 d., 2007 m. lapkričio 23 d., 2008 m. birželio 30 d., 2009 m. kovo 2 d., 2010 m. vasario 26 d. nutarimai). Valstybinė žemė – tai ilgalaikis materialusis valstybės turtas. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Konstitucijoje žemė traktuojama kaip visuotinė vertybė, turinti socialinę funkciją – tarnauti tautos gerovei (Konstitucinio Teismo 1995 m. kovo 8 d., 1996 m. rugsėjo 25 d. nutarimai).

Konstitucijoje vietos savivalda yra įtvirtinta, kaip savaveiksmiškumo pagrindais veikianti ir valstybės valdžios institucijoms tiesiogiai nepavaldi vietinė viešojo administravimo sistema, t. y. savivaldybės yra savarankiškai veikiančios vietos valdžios institucijos. Atsižvelgiant į tai siūlymas savivaldybėms perduoti funkcijas, susijusias su valstybinės žemės valdymu, naudojimu ar disponavimu, sukuria realias prielaidas savivaldybėms priimti tik vietinius poreikius atitinkančius sprendimus dėl valstybinės ar privačios žemės, neatsižvelgiant į bendrąjį valstybės ir visuomenės interesą.

2. Valstybė, atsisakydama valdymo, naudojimo ir disponavimo valstybine žeme, o šias funkcijas perduodama vykdyti vietos savivaldos institucijoms, prarastų bet kokią realią įtaką ir teisę spręsti valstybinio turto valdymo, naudojimo ir disponavimo klausimus, formuoti ir vykdyti nuoseklią, efektyvią valstybinio turto valdymo politiką, užtikrinti valstybės reikmes, susijusias su valstybine žeme. Tai gali labai neigiamai paveikti žemės reformos eigą bei apsunkinti vis dar besitęsiantį nuosavybės teisių atkūrimo procesą, nes būtų sudaromos sąlygos savivaldybėms savarankiškai, taigi ir nevienodai, spręsti su šiomis reformomis susijusius klausimus. Tuo tarpu Nacionalinėje žemės tarnyboje prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Nacionalinė žemės tarnyba) taikoma vieninga praktika visoje Lietuvoje priimant atitinkamus sprendimus dėl žemės disponavimo klausimų.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Nacionalinei žemės tarnybai perėmus apskričių viršininkų administracijų funkcijas buvo pastebėta, jog neretai skirtingose apskrityse buvo skirtingai interpretuojami ir taikomi teisės aktai, todėl Nacionalinė žemės tarnyba neretai gaudavo asmenų skundų dėl nevienodos teisės aktų taikymo praktikos esant tokioms pat situacijoms skirtingose savivaldybėse. Tai reiškia, kad perdavus valstybinės žemės valdymo, naudojimo ir disponavimo funkcijas savivaldybėms yra rizika, kad asmenys susidurs su tokiomis pat problemomis, su kuriomis susidurdavo, kai šias funkcijas atlikdavo skirtingos apskričių viršininkų administracijos.

3. Įstatymo projektu nėra keičiamos Lietuvos Respublikos žemės įstatymo nuostatos, susijusios su valstybinės žemės sklypų formavimu, valstybinės žemės valdymu, naudojimu ir disponavimu ją parduodant, išnuomojant, perduodant neatlygintinai naudotis ir kt. Todėl vien subjekto, vykdančio šias funkcijas, pakeitimas nesudarys pagrindo kitaip taikyti teisės aktų nuostatų, reglamentuojančių valstybinės žemės sklypų formavimą, pardavimą, nuomą, perdavimą neatlygintinai naudotis ir kt. Darytina išvada, kad tik dėl to, kad šias funkcijas vykdys kitas subjektas – savivaldybė, valstybinės žemės sklypų formavimo, pardavimo ir nuomos sutarčių sudarymo, pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir naudojimo būdo keitimo bei kt. procedūros netaps efektyvesnės bei operatyvesnės, kadangi savivaldybės turės šias procedūras atlikti vadovaudamosi tais pačiais teisės aktais, kaip ir šiuo metu Nacionalinė žemės tarnyba.

4. Aiškinamajame rašte teigiama, kad „valstybinės žemės tvarkymo, valdymo, naudojimo ir administravimo politiką perdavus savivaldybėms, šie procesai įgautų skaidrumo ir aiškumo. <...> Priėmus įstatymo pakeitimus, galimybės korupcijai akivaizdžiai sumažės.“ Kaip rodo toliau minimi duomenys, savivaldybės savo funkcijas vykdo pažeisdamos teisės aktų nuostatas, todėl, perdavus savivaldybėms valstybinės žemės valdymo, naudojimo ir disponavimo patikėjimo teise funkcijas, minėti tikslai nebus pasiekti.

2017 m. kovo 14 d. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių 2016 metų veiklos ataskaitoje Nr. LS-52 nurodyta, kad dėl 9 savivaldybių priimtų sprendimų, veiksmų ar neveikimo buvo gauti 383 skundai, iš kurių pagrįstų – 113, o dėl Žemės ūkio ministerijos ir jai pavaldžių institucijų (iš jų ir Nacionalinės žemės tarnybos) priimtų sprendimų, veiksmų ar neveikimo buvo gauti 228 skundai, iš kurių pagrįstų – 26. Be to, pagal Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos paskelbto korupcijos žemėlapiu duomenis, savivaldybės įvardijamos kaip vienos labiausiai korumpuotų institucijų.

5. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad subjektas, kuris, vadovaujantis nuosavybės teisių atkūrimą reglamentuojančiais teisės aktais, atsakingas už žemės sklypų formavimą piliečiams nuosavybės teisėms į žemę miestuose atkurti, yra savivaldybė. Kaip rodo Nacionalinės žemės tarnybos skelbiami statistiniai duomenys dėl minėtų žemės sklypų formavimo eigos, savivaldybės nepakankamai efektyviai įgyvendina vieną iš sudėtinių disponavimo žeme proceso dalių, todėl mažai tikėtina, kad jos pajėgtų užtikrinti tinkamą valstybinės žemės naudojimą ir disponavimą ja.

Iki 2017 m. balandžio 1 d. kaimo vietovėse, kuriose žemės sklypų formavimą piliečiams nuosavybės teisėms atkurti organizuoja Nacionalinė žemės tarnyba, nuosavybės teisės atkurtos į 99,89 proc. piliečių prašymuose nurodyto žemės ploto, tuo tarpu miestuose, kuriuose už žemės sklypų formavimą visą laiką buvo atsakingos savivaldybės, – 90,56 proc., Vilniaus mieste – vos 54,02 proc., nors specialiai šiam tikslui skiriama nemažai lėšų, surinktų už parduotus valstybinės žemės sklypus. Pažymėtina, kad pagal Nacionalinės žemės tarnybos turimus duomenis, 2012 metais iš viso Vilniaus miesto savivaldybei pervesta 6,47 mln. Lt, 2013 metais – 7,2 mln. Lt, 2014 metais – 8,57 mln. Lt, 2015 metais – 3,94 mln. Eur, 2016 m. sausio–rugsėjo mėnesiais – 1,8 mln. Eur, tačiau Vilniaus miesto savivaldybės administracija 2009–2012 metų laikotarpiu Nacionalinės žemės tarnybos Vilniaus miesto žemėtvarkos skyriui pateikė tik 6 detaliuosius planus, kuriuose suplanuoti 77 nauji žemės sklypai individualiai statybai, per 2013 metus – nė vieno tokio žemės sklypo, per 2014 metus – 118 naujų žemės sklypų individualiai statybai, per 2015 metus – 167 naujus žemės sklypus individualiai statybai, o nuo 2016 m. sausio 1 d. iki spalio 1 d. – 16 naujų žemės sklypų individualiai statybai.

6. Aiškinamajame rašte nurodyta, kad „dėl valstybinės žemės patikėtinio subjektų ir jų funkcijų pasikeitimo žemės tvarkymo, naudojimo, disponavimo ir administravimo srityje, persikirstymo laikotarpiu tikėtinas pradėtų ir atliekamų žemės tvarkymo funkcijų bei administravimo darbų sulėtėjimas“. Atsižvelgiant į tai galimai nebūtų įvykdytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano patvirtinimo“, numatytas įsipareigojimas 2019 metų III ketvirtyje užbaigti žemės grąžinimo procesą, nors tai yra prioritetas Lietuvos valstybės uždavinyms.

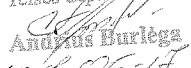
7. Aiškinamajame rašte teigiama, kad „įstatymo pakeitimas neabejotinai sudarys stabilias ir patikimas sąlygas vystyti perspektyvius ir ilgalaikius ekonominius projektus“. Pažymėtina, kad šiuo metu galiojantys Žemės įstatymo 7 ir 15 straipsniai nustato plačias galimybes savivaldybėms gauti

valstybinę žemę neatlygintinai nuosavybėn arba valdyti patikėjimo teise. Šios nuostatos užtikrina savivaldybių galimybes tinkamai įgyvendinti savo funkcijas socialinės ir ekonominės raidos, investicijų plėtros ir kitose srityse. Kartu atkreiptinas dėmesys į tai, kad siekiant įgyvendinti Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 71.7 papunkčio nuostatą dėl teisės disponuoti valstybine žeme, kaip instrumentu vietos plėtrai skatinti, Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plane numatytas valstybinės žemės perdavimo patikėjimo teise valdyti savivaldybėms tvarkos supaprastinimas.

Ministras Pirmininkas

Žemės ūkio ministras



Žemės ūkio ministerijos  
Teisės departamento direktorius  
  
Andrius Burlėga  
2014-06-17



## LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO VALDYBA

### SPRENDIMAS DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ IŠVADŲ

2017 m. balandžio 12 d. Nr. SV-S-194  
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimo valdyba, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsniu ir atsižvelgdama į Seimo 2017 m. kovo 23 d. posėdžio protokolą Nr. SPP-37, 2017 m. balandžio 4 d. posėdžio protokolą Nr. SPP-44 ir 2017 m. balandžio 6 d. posėdžio protokolą Nr. SPP-45, n u s p r e n d ž i a:

1. Prašyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės pateikti Lietuvos Respublikos Seimui išvadas dėl šių įstatymų projektų:

1.1. Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 739 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4370(2);

1.2. Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 4 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-275;

1.3. Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-278;

✓ 1.4. Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 22, 23, 31, 32, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-401(2);

1.5. Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 58 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-455;

1.6. Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo Nr. XI-329 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-499.

2. Prašyti Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos pateikti Lietuvos Respublikos Seimui antikorupcinio vertinimo išvadas dėl šių įstatymų projektų:

2.1. Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 4 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-275;

2.2. Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 22, 23, 31, 32, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-401(2).



**AIŠKINAMASIS RAŠTAS**  
**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ĮSTATYMO NR.I-446**  
**2, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 22, 23, 31, 32, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 52 STRAIPSNIŲ**  
**PAKEITIMO IR PAPILDYMO**  
**ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII-401(2)**

**1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai:**

Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 2, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 22, 23, 31, 32, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 52 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIII-401(2) (toliau – Įstatymo projektas) patikslintas, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos seimo kanceliarijos teisės departamento 2017-03-23 išvadas.

Įstatymo projektas parengtas siekiant pakeisti Nacionalinės žemės tarnybos (toliau – NŽT) funkcijas, dalį šių funkcijų perduodant miestų ir rajonų savivaldybėms. Įstatymo projektu savivaldybėms patikėjimo teise yra perleidžiamos valstybinės žemės, esančios savivaldybių ribose. Tokiu būdu savivaldybėms yra sudaroma galimybė įgyvendinti žemės tvarkymo ir administravimo politiką vietiniu lygmeniu.

NŽT, veikiančio kaip valstybinės žemės patikėtinio, pagrindinis tikslas ir interesas turėtų būti prižiūrėti ir užtikrinti, kad valstybinė žemė būtų naudojama racionaliai. Šiuo atveju tai reikštų, jog NŽT turėtų būti suinteresuota, kad Žemės sklypas būtų prižiūrimas, jame būtų statomi nauji statiniai ir įrenginiai, atitinkantys Žemės sklypo paskirtį ir būdą, taip pat, kad Žemės sklype vykdoma ir plėtojama konkreti ūkinė – komercinė veikla, tokiu būdu sukuriant naujų darbo vietų, pagaminant produkcijos, teikiant paslaugas ir panašiai. Būtent tokiais veiksmais NŽT turėtų pasitarnauti visuomenei.

Tačiau, šiuo metu NŽT vykdoma nepasverta politika ir valstybei nenaudingi sandoriai stabdo civilinę apyvartą, pakerta investuotojų ir finansuotojų pasitikėjimą valstybinėje žemėje įgyvendinamais projektais, trukdo naujų objektų, kuriems reikalinga lokalizacija mieste įėjimui į rinką ir tuo pačiu mažina konkurenciją.

NŽT tarnautojai, sprendžiantys klausimus dėl nuomos sutarčių nutraukimo su projektų vystytojais (šiuo metu tokie veiksmai yra ypač suaktyvėję, bei nutraukinėjamos didelės vertės nuomos sutartys), taip pat nebūdami žemėtvarkos srities specialistais, stokojantys žinių apie nekilnojamojo turto vystymo veiklos kompleksiskumą, planavimo ir projektavimo darbų, bei administracinių procedūrų trukmę, priiminėja sprendimus, dėl kurių nuolatos yra inicijuojami teisiniai ginčai. Ko pasekoje yra stabdomos investicijos, projektų vystymai, prekyba, užimtumas bei kiti ekonominiai procesai. Dėl biurokratinių suvaržymų NŽT nesudarinėja valstybinės žemės nuomos sutarčių su pastatus įsigijusiais savininkais, taip pat neduodami sutikimai perleisti ar įkeisti nuomos teises, rengti detaliuosius planus, keisti žemės naudojimo būdą ir pan. Akivaizdu, kad tokia NŽT vykdoma politika skatina ekonomikos neefektyvumą. Valstybės auditas atlikęs auditą, dėl Valstybinės žemės valdymo įgyvendinat žemės tvarkymo ir administravimo programą, 2016-10-10 pateikė išvadą Nr. VA-P-10-618 kurioje nurodė, jog žemės tvarkymo politiką formuojanti Žemės ūkio ministerija strateginiuose veiklos planuose valstybinės žemės valdymo neįvardija kaip veiklos prioriteto, nenumato svarbiausių darbų šioje srityje. NŽT neskyrė tinkamo dėmesio jai pavestai valstybinės žemės kontrolės funkcijai atlikti, nes: nevaldė informacijos apie visą neteisėtai naudojamą valstybinę žemę; nesukūrė sisteminės koordinuotos kontrolės, kad būtų galima įvertinti, ar lengvatinėmis sąlygomis išnuomota žemė naudojama pagal paskirtį; nesukūrė sisteminės koordinuotos kontrolės, kad būtų galima įvertinti, ar lengvatinėmis sąlygomis išnuomota žemė naudojama pagal paskirtį ir NŽT nesudarė prielaidų objektyviai ir skaidriai naudoti valstybinę žemę, kad ši duotų maksimalią naudą visuomenei.

Šiuo metu Nacionalinės žemės tarnyba patikėjimo teise valdo per 1,05 mln. ha Lietuvos Respublikos valstybinės žemės, tačiau dėl netinkamos vadybos veiksmų, nekompetencijos, tinkamai neužtikrina žemės valstybinės kontrolės.

Įstatymo projektu siekiama skaidrinti ir supaprastinti žemės skirstymo ir naudojimo pagal paskirtį būdus ir pobūdžius. Savivaldybės savo veiklą vykdo pagal tarpusavyje suderintus skirtingos trukmės teritorijų, strateginio ir finansinio planavimo dokumentus, todėl valdant jos teritorijoje esančią valstybinę žemę, Savivaldybės turės realią galimybę tiesiogiai, operatyviau ir kokybiškiau įgyvendinti teritorijų planavimo dokumentuose numatytą, savivaldybėms priimtina ir šalies ūkiui reikalingą

urbanistinę kaitą. Taip pat, bus sudarytos sąlygos sumažinti biurokratinius formalumus, perteklinius reikalavimus, bei išvengti korupcijos elementų. Valstybinės žemės tvarkymo, valdymo, naudojimo ir administravimo politiką perdavus savivaldybėms, šie procesai įgautu skaidrumo ir aiškumo. Savivaldybės taryba tiesiogiai kontroliuoja jos sudarytas ir jai atskaitingas savivaldybės vykdomąsias institucijas, o Savivaldybės tarybos nariai už savo veiklą yra atsakingi ir atskaitingi rinkėjams ir visai savivaldybės bendruomenei. Taip pat, Savivaldybės institucijos sudaro sąlygas savivaldybės gyventojams tiesiogiai dalyvauti rengiant ir svarstant sprendimų projektus, bei savivaldybės gyventojams, kurie tuo domisi, jiems sudaromos sąlygos gauti paaiškinimus, kas ir kodėl daroma. Kaip matyti, savivaldybių veiklos kontrolė yra griežtesnė, bei jos sprendimų priėmimuose gali dalyvauti gyventojai, kurių atžvilgiu bus priiminėjami sprendimai susiję su valstybinės žemės naudojimu ar disponavimu.

Įstatymo projektas pilnutinai atitinka Lietuvos Respublikos Seimo 2016-12-13 nutarimu Nr.XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausybės programos“ (toliau – Programa) įtvirtintas vyriausybės nuostatas, jog Seimas, Prezidentas ar Vyriausybė negali žinoti, koks konkretus sprendimas yra geriausias kiekvienai iš 60-ies skirtingų savivaldybių. Patvirtintos programos 71 punkte vyriausybė numato sudaryti galimybes visiškai išnaudoti vietos savivaldos turimą potencialą, kartu suteikiant savivaldybių institucijoms pakankamas galias bei finansinius instrumentus. Atsižvelgiant į tai programos 71.7 papunktyje Vyriausybė išsikelia sau tikslą, suteikti savivaldybėms teisę disponuoti valstybine žeme. Žemė – esminis instrumentas, galintis paskatinti verslo investicijas, todėl savivaldybėms, kaip valdžios lygmeniui, esančiam arčiausiai kiekvieno piliečio, turi būti užtikrinta galimybė išnaudoti šį instrumentą vietos plėtrai skatinti. Kaip yra žinoma, disponavimas teisėje apibrėžiamas, kaip suteikta teisė turtą parduoti, kitaip perleisti, taip pat išnuomoti, įkeisti arba kitokiu būdu keisti jo teisinę būklę. Todėl, šiuo įstatymo projektu yra įgyvendinami ir vyriausybės tikslai.

Įstatymo projekto nuostatos neabejotinai teigiamai atsilieps verslo plėtrai ir investicijų skatinimui.

## **2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai:**

Šio įstatymo projekto iniciatorius ir rengėjas Seimo narys Simonas Gentvilas.

## **3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai:**

Šiuo metu, vadovaujantis Žemės įstatymo Nr.I-446 7 straipsnio 1 dalimi, visos Lietuvos Respublikos valstybinės žemės patikėtinis yra Nacionalinė žemės tarnyba, išskyrus valstybinės žemės, kurios Vyriausybės nutarimais perduotos savivaldybėms patikėjimo teise; valstybinės žemės, kurios yra priskirtos centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojui patikėjimo teise; valstybinės žemės sklypai, priskirti Valstybės įmonei Valstybės žemės fondui. Pagal šio straipsnio 3 dalies nuostatas patikėtiniai taip pat gali būti Miškų įstatymo nustatyti subjektai.

Nacionalinė žemės tarnyba, pagal galiojančią reglamentavimą turi teisę valstybinę žemę perduoti kitiems asmenims ja neatlygintinai naudotis, nuomoti (nutraukti nuomos sutartis), parduoti ar perimti, bei tapti žemės bendraturčiu.

## **4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama:**

Įstatymo projekto esminis siūlymas pakeisti galiojančio Žemės įstatymo 7 straipsnį, nustatant naują valstybinės žemės patikėjimo teisės subjektą - savivaldybę, šias teises perimant iš Nacionalinės žemės tarnybos. Pagal Įstatymo projektą valstybinės žemės patikėjimo teisės subjektai išliktų tie patys, kaip ir šiuo metu galiojančiame Žemės įstatyme, išskyrus Nacionalinę žemės tarnybą. Įstatymo projekte numatyta, jog Valstybinės žemės patikėjimo teisės subjektas – savivaldybė, valstybinės žemės patikėjimo teisę įgyvendinanti savo veiklos ribose, išskyrus į žemę, kuri šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka patikėjimo teise perduota kitiems subjektams.

Pastarajame Žemės įstatyme siūloma nustatyti, kad savivaldybės administruotų ir tvarkytų savo ribose esančią valstybinę žemę, vykdant, bet neapsiribojant žemės pardavimus kitų asmenų nuosavybėn ar išnuomojant, perkant ar perleidžiant ją naudotis neatlygintinai (panauda).

Atsižvelgiant į Žemės įstatymo nuostatų pakeitimus, dėl valstybinės žemės patikėjimo teisių subjektų pasikeitimo, atitinkamai patikslinti ir kiti Žemės įstatymo straipsniai, nurodant naują valstybinės žemės patikėtinį ir jo funkcijas.

Atsižvelgiant į tai, kad dauguma Žemės įstatymo pakeitimų susiję su institucijos pavadinimų pakeitimais ir funkcijų šioms institucijoms perskirstymu, todėl Žemės įstatymą dėstyti nauja redakcija nėra tikslinga.

Valstybinės žemės patikėjimo teisę perleidus savivaldybėms, būtų skaidresnės, supaprastintos, operatyvesnės žemės naudojimo būdo keitimo procedūros, nes visa tai atliktų viena institucija. Toks procesas būtų patrauklesnis investicijoms ir pagyvintų ekonomiką

**5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta:**

Dėl valstybinės žemės patikėtinio subjektų ir jų funkcijų pasikeitimo žemės tvarkymo, naudojimo, disponavimo ir administravimo srityje, perskirstymo laikotarpiu tikėtinas pradėtų ir atliekamų žemės tvarkymo funkcijų bei administravimo darbų sulėtėjimas. Planuojamų projektų terminų prailgėjimas. Ko pasekoje, galimai bus reikalinga papildomų išlaidų, susijusių su valstybinės žemės administravimo sistemos keitimu (taip pat ir su darbo santykiais susijusių išlaidų).

#### **6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai:**

Įstatymo projektu keičiamų funkcijų ir atsakomybių perskirstymas, panaikins korupcinio pobūdžio schemas ir veiksmus, nusistovėjusius šiuo metu veikiančioje Nacionalinėje žemės tarnyboje. Šią aplinkybę patvirtina atliekami ikiteisminiai tyrimai NŽT vadovų ir darbuotojų atžvilgiu. Taip pat, per visuomenės informavimo priemones pateikiama neigiama informacija ir ją patvirtinantys faktai, apie NŽT ir jos darbuotojų galimai neteisėtą veiklą, neigiamai atsiliepia valstybės įvaizdžiui, bei menkina pasitikėjimą valstybės institucijomis. Priėmus įstatymo pakeitimus, galimybės korupcijai akivaizdžiai sumažės, nes punkte Nr. 1 paminėta savivaldybių, jos institucijų kontrolė bei atskaitomybė, o ypač į procesus visuomenės įtraukimas, sumažina korupcijos tikimybę iki minimumo.

#### **7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai:**

Tiek pačios savivaldybės, tiek miestiečiai ir investuotojai, matydami vietiniu lygiu operatyviai ir skaidriai organizuojamus valstybinės žemės tvarkymo ir administravimo procesus skatins investuoti ir kurti pridėtinę vertę. Vietos savivaldų architektai ir projektuotojai tiesiogiai žino ilgalaikius projektus, skirtingai nei NŽT darbuotojai, kurie nėra žemėtvarkos planavimo specialistai, todėl įstatymo pakeitimas neabejotinai sudarys stabilias ir patikimas sąlygas vystyti perspektyvius ir ilgalaikius ekonominius projektus.

#### **8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios:**

Kartu su Įstatymu turės įsigaliooti įstatymų pakeitimo įstatymai:

1. 2015 m. birželio 25 d. Nr. XII-1869 Administracinių nusižengimų kodekso;
2. 1991 m. liepos 25 d. Nr. I-1607 Žemės reformos įstatymo;
3. 1994 m. liepos 7 d. Nr. I-533 Vietos savivaldos įstatymo;
4. 1997 m. liepos 1 d. Nr. VIII-359 Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo;
5. 2011 m. balandžio 12 d. Nr. XI-1307 Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymo;
6. Kompensacijų už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą dydžio, šaltinių, mokėjimo terminų bei tvarkos, taip pat valstybės garantijų ir lengvatų, numatytų piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo.

Priėmus teikiamą Įstatymą, reikės keisti šiuos Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimus:

1. 1999 m. kovo 9 d. nutarimą Nr. 260 „Dėl naudojamų kitos paskirties valstybinės žemės sklypų pardavimo ir nuomos“;
2. 1999 m. birželio 2 d. nutarimą Nr. 692 „Dėl naujų kitos paskirties valstybinės žemės sklypų pardavimo ir nuomos“;
3. 1997 m. rugsėjo 29 d. nutarimą Nr. 1057 „Dėl Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos ir sąlygų“;

4. 2003 m. vasario 18 d. nutarimą Nr. 236 „Dėl valstybinės žemės sklypų pardavimo ir nuomos žemės ūkio paskirčiai (veiklai)“;
5. 2004 m. lapkričio 15 d. nutarimą Nr. 1443 „Dėl valstybinės žemės sklypų pardavimo ir nuomos mėgėjų sodo teritorijoje“;
6. 2008 m. sausio 23 d. nutarimą Nr. 81 „Dėl Nacionalinės žemės konsolidacijos strategijos patvirtinimo“;
7. 1999 m. vasario 24 d. nutarimą Nr. 205 „Dėl žemės įvertinimo tvarkos“;
8. 2000 m. rugpjūčio 2 d. nutarimą Nr. 925 „Dėl valstybinės žemės sklypų perdavimo neatlygintinai savivaldybių nuosavybės ir savivaldybės nuosavybės teise priklausančių žemės sklypų pardavimo aukcione“;
9. 1993 m. kovo 18 d. nutarimą Nr. 182 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės sklypų įsigijimo perleidimo ir nuomos užsienio valstybių diplomatinėms atstovybėms ir konsulinėms įstaigoms tvarkos bei sąlygų įstatymo įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“;
10. 2002 m. rugsėjo 10 d. nutarimą Nr. 1418 „Dėl valstybinės žemės sklypų perdavimo valdyti, naudoti ir disponuoti jais patikėjimo teise savivaldybėms taisyklių patvirtinimo“;
11. 2005 m. rugsėjo 16 d. nutarimą Nr. 1023 „Dėl valstybinės žemės sklypų, priskirtų privatizavimo objektams, pardavimo ir nuomos“;
12. 1998 m. balandžio 1 d. nutarimą Nr. 385 „Dėl žemės reformos vykdymo kaimo gyvenamojoje vietovėje“;
13. 2000 m. liepos 5 d. nutarimą Nr. 793 „Dėl Lietuvos Respublikos kompensacijų už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą dydžio, šaltinių, mokėjimo terminų bei tvarkos, taip pat valstybės garantijų ir lengvatų, numatytų Piliiečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatyme, įstatymo 9 straipsnio įgyvendinimo tvarkos“;
14. 2005 m. birželio 27 d. nutarimą Nr. 697 „Dėl žemės konsolidacijos projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“;
15. 2003 m. birželio 25 d. nutarimą Nr. 841 „Dėl žemės, esamų pastatų ar kitų nekilnojamųjų daiktų pirkimų arba nuomos ar teisių į šiuos daiktus įsigijimų tvarkos aprašo patvirtinimo“;
16. 2000 m. birželio 27 d. nutarimą Nr. 730 „Dėl piliiečių, kuriems atlyginama pinigais už valstybės išperkamą žemę, mišką ir vandens telkinius, ir piliiečių, kuriems atlyginama pinigais, kai jie atsisako perduodamo neatlygintinai nuosavybės naujo žemės sklypo individualiai statybai mieste, sąrašų sudarymo ir atlyginimo tvarkos aprašo“;
17. 1995 m. lapkričio 13 d. nutarimą Nr. 1428 „Dėl valstybinės žemės perdavimo neatlygintinai naudotis taisyklių patvirtinimo“;
18. 1996 m. balandžio 18 d. nutarimą Nr. 475 „Dėl žemės sklypų, kuriuos paveldėjo įpėdiniai, pagal Lietuvos Respublikos įstatymus negalintys turėti nuosavybės teisių į žemę, pardavimo taisyklių patvirtinimo“;
19. 2002 m. vasario 15 d. nutarimą Nr. 241 „Dėl asmenų lėšomis atliekamų Valstybinės žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo darbų ir žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimo ir įgyvendinimo darbų apmokėjimo taisyklių“;
20. 2003 m. liepos 15 d. nutarimą Nr. 925 „Dėl valstybinės žemės sklypų suteikimo nuosavybės neatlygintinai religinėms bendrijoms, bendruomenėms ir centrams taisyklių patvirtinimo“;
21. 1999 m. rugsėjo 29 d. nutarimą Nr. 1073 „Dėl pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties nustatymo ir keitimo“;
22. 1998 m. birželio 18 d. nutarimą Nr. 738 „Dėl žemės, įsigytos pagal Lietuvos Respublikos valstiečio ūkio įstatymą ar asmeniniam ūkiui, pardavimo“;
23. 1994 m. gruodžio 12 d. nutarimą Nr. 1244 „Dėl žemės naudojimo valstybinės kontrolės nuostatų patvirtinimo“;
24. 2002 m. balandžio 15 d. nutarimą Nr. 534 „Dėl Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatų patvirtinimo“;
25. 2004 m. spalio 14 d. nutarimą Nr. 1289 „Dėl žemės servitutų nustatymo administraciniu aktu taisyklių patvirtinimo“;
26. 2005 m. rugpjūčio 25 d. nutarimą Nr. 924 „Dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams taisyklių ir žemės paėmimo visuomenės poreikiams projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“;

27. 2004 m. gruodžio 2 d. nutarimą Nr. 1541 „Dėl vienkartinės ar periodinės kompensacijos, mokamos už naudojimąsi administraciniu aktu nustatytu žemės servitutu, tarnaujančiojo daikto savininkui ar valstybinės žemės patikėtiniui apskaičiavimo metodikos patvirtinimo“.

**9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka:**

Įstatymo projektas parengtas laikantis nustatytų reikalavimų.

**10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus:**

Įstatymo projektas neprieštaruja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos bei Europos Sąjungos teisės aktų nuostatoms.

**11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti:**

Įstatymo projektui įgyvendinti reikės lydimųjų aktų, nurodytų šio rašto punkte Nr. 8. Juos turės parengti ministerijos pagal valdymo sritis ir nustatytą kompetenciją.

**12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais):**

Papildomų valstybės biudžeto lėšų Lietuvos Respublikos žemės įstatymo straipsnių pakeitimo, susijusių su vykdomų žemės tvarkymo ir administravimo funkcijų perdavimo kitoms institucijoms (savivaldybėms), įgyvendinimas pareikalaus,

**13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados:**

1. Lietuvos Respublikos seimo kanceliarijos teisės departamento 2017-03-23 išvada Nr. XIIIIP-401;
2. Europos teisės departamento išvada.

**14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis:**

Reikšminiai Įstatymo projekto žodžiai: „valstybinė žemė“, „Nacionalinė žemės tarnyba“, „Savivaldybė“.

**15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai:**

Nėra.

Teikia  
Seimo narys

Simonas Gentvilas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ĮSTATYMO NR.I-446  
2, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 22, 23, 31, 32, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 52 STRAIPSNIŲ  
PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS**

2017 m. d.

Vilnius

**1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas**

Pakeisti 2 straipsnio 12 dalį ir ją išdėstyti taip:

„12. Žemės paėmimas visuomenės poreikiams – šio įstatymo nustatyta tvarka ir atvejais žemės, esančios savivaldybių teritorijose išpirkimas (teisingai atlyginant) iš žemės savininkų, kai savivaldybės taryba priima sprendimą, kad ši žemė yra būtina visuomenės poreikiams.”

**2 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas**

1. Pripažinti 7 straipsnio 1 dalies 1 punktą netekusiu galios.

2. Pakeisti 7 straipsnio 1 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

”savivaldybės – savivaldybių teritorijose esančios visos Lietuvos Respublikos valstybinės žemės, išskyrus žemę, kuri šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka patikėjimo teise perduota kitiems subjektams;”

3. Pripažinti 7 straipsnio 2 dalį netekusia galios.

4. Pakeisti 7 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Vyriausybės nutarimais valstybinės miško žemės sklypai gali būti perduodami patikėjimo teise Miškų įstatymo nustatytiems subjektams valstybinėms funkcijoms atlikti. Valstybinės žemės sklypai Vyriausybės nutarimais gali būti perduodami patikėjimo teise ir kitiems Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme nurodytiems subjektams, kai įstatymais jiems priskiriamos valstybinės funkcijos. Savivaldybės privalo prižiūrėti, kad Vyriausybės nutarimas perduoti žemės sklypą patikėjimo teise būtų tinkamai vykdomas. Jeigu šie subjektai nebeatlieka funkcijų, kurioms įgyvendinti jiems patikėjimo teise buvo perduoti valstybinės miško žemės sklypai ar kiti žemės sklypai, Vyriausybė priima nutarimą dėl šių subjektų patikėjimo teisės pasibaigimo ir nuo šio Vyriausybės nutarimo įsigaliojimo šių valstybinės miško žemės sklypų ar kitų žemės sklypų patikėtinio laikomos savivaldybės, kurios teritorijoje yra valstybinės žemės sklypai.“

5. Pakeisti 7 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Valstybinės žemės sklypo, perduodamo patikėjimo teise šio straipsnio 3 dalyje nurodytam subjektui, perdavimo-priėmimo aktą pasirašo Vyriausybės įgaliotas asmuo. Valstybinės žemės patikėtinui per 3 mėnesius nuo perdavimo-priėmimo akto pasirašymo neįregistravus patikėjimo teisės Nekilnojamojo turto registre, Vyriausybė priima nutarimą dėl šio patikėtinio patikėjimo teisės pasibaigimo ir nuo šio Vyriausybės nutarimo įsigaliojimo žemės sklypo patikėtinio laikoma savivaldybė, kurios teritorijoje yra šis žemės sklypas.”

**3 straipsnis. 8 straipsnio pakeitimas**

1. Pakeisti 8 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Sudarant valstybinės žemės panaudos sutartis, valstybinė žemė gali būti perduodama laikinai neatlygintinai naudotis valstybės institucijoms, kitoms savivaldybėms, miškų urėdijoms, valstybinių rezervatų direkcijoms, valstybinių parkų direkcijoms, kitoms iš valstybės ar savivaldybių biudžetų išlaikomoms įstaigoms, tradicinėms religinėms bendruomenėms ir bendrijoms, viešosioms įstaigoms, veikiančioms pagal Viešųjų įstaigų įstatymą, kai bent vienas iš jų dalininkų yra valstybės ar savivaldybės institucija, ir viešosioms įstaigoms – mokykloms. Kitiems Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 14 straipsnyje nurodytiems asmenims, kuriems valstybės turtas (statiniai ar įrenginiai) perduotas panaudos pagrindais neatlygintinai naudotis, gali būti

perduodami laikinai neatlygintinai naudotis valstybinės žemės sklypai, reikalingi šiems statiniams ar įrenginiams eksploatuoti. Tuo atveju, kai panaudos pagrindais perduodamas žemės sklypas yra reikalingas panaudos pagrindais perduotiems statiniams ar įrenginiams eksploatuoti, žemės panaudos sutarties terminas negali būti ilgesnis už statinių ar įrenginių panaudos sutarties terminą. Valstybinė žemė perduodama neatlygintinai naudotis Vyriausybės nustatyta tvarka.”

2. Pakeisti 8 straipsnio 3 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) savivaldybė – kai valstybinės žemės sklypas yra tos savivaldybės teritorijoje ir nėra šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka patikėjimo teise perduotas kitiems subjektams. Sprendimą perduoti neatlygintinai naudotis valstybinės žemės sklypą priima savivaldybės taryba, o valstybinės žemės panaudos sutartį sudaro savivaldybės administracijos direktorius arba jo įgaliotas kitas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas.“

3. Pripažinti 8 straipsnio 3 dalies 4 punktą netekusiu galios.

#### **4 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas**

1. Pakeisti 9 straipsnio 1 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) savivaldybės - savivaldybių teritorijose esančią Lietuvos Respublikos valstybinę žemę. Sprendimą išnuomoti valstybinės žemės sklypą priima savivaldybės taryba, o valstybinės žemės nuomos sutartį sudaro savivaldybės administracijos direktorius arba jo įgaliotas kitas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas;“

2. Pripažinti 9 straipsnio 1 dalies 4 punktą netekusiu galios.

#### **5 straipsnis. 10 straipsnio pakeitimas**

Pakeisti 10 straipsnio 1 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) Savivaldybės – visais kitais atvejais. Sprendimą parduoti valstybinės žemės sklypą, esantį savivaldybės teritorijoje, priima savivaldybės taryba ir valstybinės žemės pirkimo–pardavimo sutartį sudaro savivaldybės administracijos direktorius.“

#### **6 straipsnis. 12 straipsnio pakeitimas**

Pakeisti 12 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„Bendroji dalinė valstybės ir savivaldybių arba kitų asmenų žemės nuosavybė atsiranda teisės aktų nustatyta tvarka įsigijus iš valstybės ar valstybei įsigijus iš savivaldybių arba kitų asmenų statinio ar įrenginio užimto žemės sklypo arba vandens telkinio dalį, pagal įstatymus, reglamentuojančius piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimą, atkūrus nuosavybės teises į pagal teritorijų planavimo dokumentą ar žemės valdos projektą suformuoto neužstatyto žemės sklypo dalį, taip pat kitais įstatymų nustatytais atvejais. Šiais atvejais valstybės vardu veikia ir bendraturčio teisės į žemės sklypą įgyvendina savivaldybės arba kitas valstybinės žemės patikėtinis, kuriam šio ar kitų įstatymų nustatyta tvarka perduota valstybei priklausanti bendrosios dalinės nuosavybės teise valdomo žemės sklypo dalis.“

#### **7 straipsnis. 13 straipsnio pakeitimas**

Pakeisti 13 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Laisvos valstybinės žemės fondą šio Įstatymo ir Vyriausybės nustatyta tvarka tvarko savivaldybės ir kiti valstybinės žemės patikėtiniai, jiems perduotus valstybinės žemės sklypus, taip pat šio Įstatymo nustatytais atvejais – Valstybės žemės fondas.“

#### **8 straipsnis. 22 straipsnio pakeitimas**

1. Pakeisti 22 straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip:

„10. Jeigu formuojant žemės sklypą (teritorijose, kuriose iki teritorijų planavimo dokumentų ar žemės valdos projektų patvirtinimo nebuvo suformuoti žemės sklypai) jam taikytinos specialiosios žemės naudojimo sąlygos nekilnojamojo daikto kadastro duomenų byloje nebuvo nurodytos ir (ar) įrašytos į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą, šių žemės sklypo kadastro duomenų – žemės sklypo formavimo metu taikytinų specialiųjų žemės naudojimo sąlygų – įrašymą į

Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą organizuoja savivaldybės administracijos direktorius.“

2. Pakeisti 22 straipsnio 13 dalį ir ją išdėstyti taip:

„13. Žemės savininkai, valstybinės arba savivaldybės žemės patikėtiniai ir naudotojai, nesilaikantys nustatytų specialiųjų žemės naudojimo sąlygų, įstatymų nustatyta tvarka traukiami atsakomybėn ir privalo atlyginti kitiems asmenims, savivaldybėms ar valstybei padarytą žalą. Šiose bylose valstybei atstovauja vyriausybė ar jos įgaliota institucija, jeigu kituose įstatymuose nenustatyta kitaip.“

#### **9 straipsnis. 23 straipsnio pakeitimas**

1. Pakeisti 23 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Žemės servitutai nustatomi Civilinio kodekso nustatytais pagrindais. Servitutų nustatymo administraciniu aktu atvejais ir tvarka nustatomi šiame straipsnyje. Administraciniu aktu servitutus nustato savivaldybės administracijos direktorius.“

2. Pakeisti 23 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Sprendimas nustatyti servitutą negali būti priimtas, jeigu iki teritorijų planavimo dokumento ar žemės valdos projekto patvirtinimo neišreikšta viešpataujančiuoju tampančio daikto savininko valia dėl servituto reikalingumo. Viešpataujančiuoju tampančio daikto savininkas savo valią išreiškia savivaldybės administracijai pateikdamas prašymą dėl siūlomo servituto pagal parengtą teritorijų planavimo dokumentą ar žemės valdos projektą nustatymo. Kai siūloma nustatyti servitutą išnuomotiems ar perduotiems neatlygintinai naudotis valstybinės žemės sklypams, taip pat savivaldybių ir privačios žemės sklypams, kad būtų galima privažiuoti ar prieiti prie kapinių, rekreacinių ir kitų gyventojų bendram naudojimui skirtų teritorijų bei gamtos ir kultūros paveldo teritorinių kompleksų ir objektų, taip pat centralizuotiems (bendrojo naudojimo) inžinerinės infrastruktūros tinklams (požeminėms ir antžeminėms komunikacijoms), keliams ir takams tiesti, jais naudotis bei juos aptarnauti, prašymą dėl siūlomo servituto pagal teritorijų planavimo dokumentą ar žemės valdos projektą nustatymo pateikia esamų statinių, prie kurių reikia prieiti ar privažiuoti, savininkai arba patikėjimo teisės subjektai; kai rekreacinėse bei kitose gyventojų bendram naudojimui skirtose teritorijose, gamtos ir kultūros paveldo teritorinių kompleksų ir objektų teritorijose statinių nėra, – šiose teritorijose esančių žemės sklypų savininkai arba valstybinės žemės patikėtiniai, o tais atvejais, kai žemės sklype numatoma tiesti centralizuotus (bendrojo naudojimo) inžinerinės infrastruktūros tinklus (požemines ir antžemines komunikacijas), kelius ir takus, – šių darbų užsakovas. Kai siūloma nustatyti servitutą prieiti ar privažiuoti prie gamtos ir kultūros paveldo teritorinių kompleksų ir objektų, įrašytų į Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintą sąrašą, valią dėl servituto reikalingumo išreiškia valstybės ar savivaldybės institucija, atsakinga už šių kompleksų ir objektų apsaugą. Jeigu viešpataujančiuoju tampančio daikto patikėtinis yra savivaldybė, jo valia išreiškiama priimant sprendimą dėl servituto nustatymo.“

#### **10 straipsnis. 31 straipsnio pakeitimas**

Pakeisti 31 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Žemės savininkas apie sprendimą parduoti žemės sklypą ir pardavimo sąlygas privalo registruotu laišku (įteikiant) pranešti šio straipsnio 1 dalyje nurodytam statinių ir įrenginių, esančių parduodamame žemės sklype, savininkui, o kai žemės sklypas parduodamas šio straipsnio 3 dalyje nurodytais atvejais, – savivaldybės administracijai pagal žemės sklypo buvimo vietą. Statinių ir įrenginių savininkas ar savivaldybės taryba sprendimą pirkti tokį žemės sklypą ar atsisakyti jį pirkti turi priimti per 30 dienų nuo pranešimo gavimo dienos. Statinių ar įrenginių savininkui ar savivaldybės tarybai atsisakius pirkti žemės sklypą arba per nustatytą terminą nepriėmus sprendimo, privačios žemės savininkas gali perleisti žemės sklypą kitiems asmenims. Jeigu pirmumo teisę pirkti tą patį parduodamą žemės sklypą turintys šio straipsnio 1 ir 3 dalyse nurodyti subjektai šios dalies nustatyta tvarka priima sprendimą pirkti tokį žemės sklypą, žemės sklypas parduodamas šio straipsnio 1 dalyje nurodytam subjektui.“

#### **11 straipsnis. 32 straipsnio pakeitimas**



1. Pripažinti 32 straipsnio 3 dalies 1 punktą netekusiu galios.
2. Pripažinti 32 straipsnio 3 dalies 2 punktą netekusiu galios.
3. Pripažinti 32 straipsnio 3 dalies 3 punktą netekusiu galios.
4. Pripažinti 32 straipsnio 3 dalies 4 punktą netekusiu galios.
5. Pripažinti 32 straipsnio 3 dalies 5 punktą netekusiu galios.
6. Pakeisti 32 straipsnio 3 dalies 6 punktą ir jį išdėstyti taip:

„6. Įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka ir atvejais organizuoja valstybės lygmens žemėtvarkos schemas;“

7. Pripažinti 32 straipsnio 3 dalies 7 punktą netekusiu galios.
8. Pripažinti 32 straipsnio 3 dalies 8 punktą netekusiu galios.
9. Pripažinti 32 straipsnio 3 dalies 11 punktą netekusiu galios.
10. Pripažinti 32 straipsnio 3 dalies 12 punktą netekusiu galios.
11. Pakeisti 32 straipsnio 4 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„savivaldybės taryba įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka tvirtina žemėtvarkos planavimo dokumentus, o savivaldybės administracijos direktorius tvirtina rengiamas žemėtvarkos schemas ir šio Įstatymo 40 straipsnyje nustatytais atvejais žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektus“;

12. Pakeisti 32 straipsnio 4 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) savivaldybės taryba perduoda neatlygintinai naudotis arba išnuomoja valstybinės žemės sklypus, esančius savivaldybės teritorijoje, išskyrus žemės sklypus, kuriuos šio ir kitų įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka turi teisę išnuomoti ir perduoti neatlygintinai naudotis kiti valstybinės žemės patikėtiniai;“

13. Pakeisti 32 straipsnio 4 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) savivaldybės taryba šio Įstatymo nustatytais atvejais ir tvarka nagrinėja prašymus paimti žemę visuomenės poreikiams ir priima sprendimus paimti žemę visuomenės poreikiams;“

14. Papildyti 32 straipsnio 4 dalį nauju 8 punktu:

„8) savivaldybės taryba veikia valstybės vardu valstybei paveldint ir įsigyjant privačią žemę valstybės nuosavybėn, išskyrus atvejus, kai centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojas veikia valstybės vardu įsigyjant privačią žemę valstybės nuosavybėn Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme nustatyto valstybės nekilnojamojo turto atnaujinimo tikslais, ir šio Įstatymo nustatytus atvejus, kai valstybės vardu paveldint ar kitaip įsigyjant privačią žemę valstybės nuosavybėn valstybės vardu veikia Valstybės žemės fondas;“

15. Papildyti 32 straipsnio 4 dalį nauju 9 punktu:

„9) savivaldybės taryba parduoda valstybinės žemės sklypus esančius savivaldybės teritorijoje, išskyrus valstybinės žemės sklypus, priskirtus įstatymų nustatyta tvarka parduodamam valstybei nuosavybės teise priklausančiam nekilnojamajam turtui.“

16. Papildyti 32 straipsnio 4 dalį nauju 10 punktu:

„10) savivaldybės taryba įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka ir atvejais organizuoja savivaldybės teritorijoje esančios valstybinės žemės reformos žemėtvarkos ir žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimą, taip pat kontroliuoja planuojamų darbų, susijusių su žemės naudmenų būklės ir žemės naudojimo sąlygų pakeitimu, derinimą su žemėtvarkos planavimo dokumentų sprendiniais.“

17. Papildyti 32 straipsnio 4 dalį nauju 11 punktu:

„11) savivaldybės administracijos direktorius šio Įstatymo nustatytais atvejais ir tvarka nustato servitutus.“

18. Buvusį 32 straipsnio 4 dalies 8 punktą laikyti 12 punktu.

## **12 straipsnis. 45 straipsnio pakeitimas**

Pakeisti 45 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Žemė visuomenės poreikiams iš privačios žemės savininkų gali būti paimama ir privačios žemės nuomos ir panaudos sutartys prieš terminą nutraukiamos arba tam tikslui valstybinės žemės nuomos ir panaudos sutartys prieš terminą nutraukiamos tik išimtiniais atvejais savivaldybės tarybos sprendimu pagal valstybės ar savivaldybės institucijos prašymą, kai ši žemė pagal specialiojo teritorijų

planavimo dokumentus ar detaliuosius planus, parengtus Teritorijų planavimo įstatymo nustatyta tvarka, tenkinant viešąjį interesą reikalinga:

- 1) valstybei svarbiems ekonominiams projektams, kurių svarbą visuomenės poreikiams savo sprendimu pripažįsta Seimas arba Vyriausybė, įgyvendinti;
- 2) krašto ir valstybės sienos apsaugai;
- 3) tarptautiniams oro uostams, valstybiniais aerodromams, valstybiniais uostams ir jų įrenginiams;
- 4) viešosios geležinkelių infrastruktūros objektams, keliams, magistraliniams vamzdynams, aukštos įtampos elektros linijoms tiesti, taip pat jiems eksploatuoti reikalingiems visuomenės reikmėms skirtiems inžineriniams statiniams;
- 5) socialinei infrastruktūrai plėsti – švietimo ir mokslo, kultūros, sveikatos apsaugos ir priežiūros, aplinkos apsaugos, socialinės apsaugos, viešosios tvarkos užtikrinimo, kūno kultūros ir sporto plėtojimo objektams statyti (įrengti) ir eksploatuoti;
- 6) išžvalgytų naudingųjų iškasenų ištekliams eksploatuoti;
- 7) komunalinių atliekų tvarkymo objektams (sąvartynams) statyti (įrengti) ir eksploatuoti;
- 8) kapinėms ir jų priežiūrai užtikrinti reikalingų objektų statybai ir eksploatacijai;
- 9) gamtos ir kultūros paveldo teritorinių kompleksų ir objektų (vertybių) apsaugos reikalams.“

### **13 straipsnis. 46 straipsnio pakeitimas**

1. Pakeisti 46 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Valstybės ar savivaldybės institucija pateikdama savivaldybei pagal žemės sklypo buvimo vietą prašymą paimti žemę visuomenės poreikiams, privalo pagrįsti, kad konkretus visuomenės poreikis objektyviai egzistuoja ir kad šis poreikis negalės būti patenkintas, jeigu nebus paimtas konkretus žemės sklypas, taip pat nurodyti konkrečius tikslus, kuriems numatoma panaudoti paimamą visuomenės poreikiams žemę. Žemės paėmimu visuomenės poreikiams suinteresuota institucija, siekdama pagrįsti tiek konkretaus visuomenės poreikio objektyvų egzistavimą, tiek tam poreikiui patenkinti reikalingo konkretaus žemės sklypo paėmimo visuomenės poreikiams būtinumą, Vyriausybės nustatyta tvarka turi atlikti sąnaudų ir naudos analizę. Prašymas paimti žemę visuomenės poreikiams turi būti pagrįstas šios analizės rezultatais, taip pat visuomeninės naudos, efektyvumo ir racionalumo principais. Valstybės institucija ar savivaldybės taryba, pateikdamos prašymą paimti žemę visuomenės poreikiams, taip pat raštu praneša žemės savininkui ir (ar) kitam naudotojui apie tokio prašymo pateikimą ir nurodo konkrečius tikslus, kuriems numatoma panaudoti paimamą visuomenės poreikiams žemę.“

2. Pakeisti 46 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Kai savivaldybės taryba per 30 kalendorinių dienų nuo prašymo paimti žemę visuomenės poreikiams gavimo dienos išnagrinėja valstybės ar savivaldybės institucijos prašymą paimti žemę visuomenės poreikiams, savivaldybės taryba priima sprendimą pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą, jeigu:

- 1) pateiktas konkretaus visuomenės poreikio objektyvaus egzistavimo pagrindimas, paremtas sąnaudų ir naudos analize bei visuomeninės naudos, efektyvumo ir racionalumo principais, ir

- 2) galioja specialiojo teritorijų planavimo dokumentas ar detalusis planas, kuriame nurodytas konkretus visuomenės poreikis ir pateiktas konkretaus žemės sklypo paėmimo visuomenės poreikiams būtinumo pagrindimas, paremtas sąnaudų ir naudos analize bei visuomeninės naudos, efektyvumo ir racionalumo principais.“

3. Pakeisti 46 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Sprendimą pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą savivaldybės taryba gali priimti be valstybės ar savivaldybės institucijos prašymo, kai žemės paėmimas visuomenės poreikiams reikalingas įstatymams, kuriuose nustatytas konkretus visuomenės poreikis, kuriam paimamas tam tikroje vietoje esantis tam tikro ploto žemės sklypas, tiesiogiai įgyvendinti, taip pat tais atvejais, kai savivaldybė yra žemės paėmimu suinteresuota institucija. Kai žemės paėmimas visuomenės poreikiams reikalingas įstatymui, kuriame nustatytas konkretus visuomenės poreikis, kuriam paimamas tam tikroje vietoje esantis tam tikro ploto žemės sklypas, tiesiogiai įgyvendinti, tame įstatyme turi būti

nurodyta žemės paėmimu visuomenės poreikiams suinteresuota institucija. Kai savivaldybė yra žemės paėmimu suinteresuota institucija, sprendimas pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą priimamas, jeigu yra tenkinamos šio straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose nustatytos sąlygos.“

4. Pakeisti 46 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Valstybės ar savivaldybės institucijų prašymų paimti žemę visuomenės poreikiams pateikimo ir nagrinėjimo taisyklės, taip pat žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūros inicijavimo tiesiogiai įgyvendinant įstatymus, kuriuose nustatytas konkretus visuomenės poreikis, kuriam paimamas tam tikroje vietoje esantis tam tikro ploto žemės sklypas, taisyklės nustato Vyriausybė.“

5. Pakeisti 46 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Apie savivaldybės tarybos sprendimą per 5 darbo dienas nuo jo priėmimo dienos pranešama institucijai, suinteresuotai žemės sklypo paėmimu. Jeigu priimamas sprendimas pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą, apie tai registruotu laišku, įteikiamu pasirašytinai, pranešama žemės sklypo, kurį numatoma paimti visuomenės poreikiams, savininkui ir (ar) kitam naudotojui. Jeigu registruoto laiško nepavyksta įteikti žemės sklypo, kurį numatoma paimti visuomenės poreikiams, savininkui ir (ar) kitam naudotojui, per 5 darbo dienas nuo to, kai savivaldybės taryba įsitikina, kad registruoto laiško nepavyksta įteikti žemės savininkui ir (ar) kitam naudotojui, apie sprendimą pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą viešai paskelbiama viename iš nacionalinių ir viename iš žemės sklypo buvimo vietos laikraščių (jeigu toks leidžiamas). Šis informavimo būdas taip pat taikomas, kai nežinoma žemės sklypo, kurį numatoma paimti visuomenės poreikiams, savininko ir (ar) kito naudotojo gyvenamoji vieta. Informacija apie sprendimą pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą taip pat skelbiama Nacionalinės žemės tarnybos interneto tinklalapyje. Skelbiamoje informacijoje nurodoma: savivaldybės tarybos sprendimu pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą data ir numeris; žemės sklypo, kurį arba kurio dalį numatoma paimti visuomenės poreikiams, kadastro numeris; adresas: savivaldybė, miestas ar kaimas, gatvė, numeris; žemės sklypo savininkas (bendratūrai) ir (ar) kiti naudotojai, daiktinių teisių turėtojai (jeigu jų yra). Jeigu apie sprendimą pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą viešai paskelbiama viename iš nacionalinių ir viename iš žemės sklypo buvimo vietos laikraščių, laikoma, kad žemės savininkui ir (ar) kitam naudotojui apie sprendimą pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą pranešta skelbimo išspausdinimo viename iš nacionalinių laikraščių dieną. Apie sprendimą pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, pranešama Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui, kuris Nekilnojamojo turto registro nuostatų nustatyta tvarka Nekilnojamojo turto registre įregistruoja šį juridinį faktą. Nuo sprendimo pradėti žemės sklypo paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą įregistravimo Nekilnojamojo turto registre žemės sklypo savininkas neturi teisės jo perleisti, įkeisti ar kitaip suvaržyti daiktinių teisių į šį žemės sklypą, taip pat neturi teisės šio žemės sklypo pertvarkyti (atidalyti, padalyti, perdalyti, sujungti).“

6. Pakeisti 46 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Savivaldybės tarybos sprendimas pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą ar jos nepradėti gali būti skundžiamas administraciniam teismui Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka. Toks skundas turi būti išnagrinėtas per 45 kalendorines dienas nuo skundo priėmimo dienos, o apeliacinis skundas dėl pirmosios instancijos administracinio teismo sprendimo – per 45 kalendorines dienas nuo apeliacinio skundo priėmimo dienos. Kai yra keli skundai dėl to paties sprendimo pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą ar jos nepradėti, teismas privalo visus skundus sujungti į vieną bylą ir tokią bylą išnagrinėti per 45 kalendorines dienas nuo skundų sujungimo. Teismui priėmus sprendimą, kad konkretus visuomenės poreikis objektyviai egzistuoja ir kad jis negalės būti patenkintas, jeigu nebus paimtas konkretus žemės sklypas ar jo dalis, arba per nustatytą terminą neapskundus sprendimo pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūros, konkretaus visuomenės poreikio egzistavimas negali būti ginčijamas vėlesniais žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūros etapais.“

7. Pakeisti 46 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Kai savivaldybės taryba priima sprendimą pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą ir pasibaigia šio sprendimo apskundimo terminas, o jeigu toks sprendimas buvo apskustas, – įsiteisėja administracinio teismo sprendimas netenkinti skundo dėl savivaldybės tarybos sprendimo

pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą, šio Įstatymo 48 straipsnyje nustatytais atvejais ir tvarka rengiamas žemės paėmimo visuomenės poreikiams projektas arba paimamo visuomenės poreikiams žemės sklypo planas ir šio Įstatymo 47 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka atliekamas visuomenės poreikiams planuojamos paimti žemės ir kito turto vertinimas ir parengiama turto vertinimo ataskaita. Į žemės paėmimo visuomenės poreikiams projekto teritoriją privalomai įtraukiamas laisvos valstybinės žemės, kuri ribojasi su paimamu privačios žemės sklypu, plotas, kuriame pagal teisės aktus vietoj paimamo visuomenės poreikiams žemės sklypo gali būti formuojamas suteikiamas nuosavybės kitas žemės sklypas. Jeigu reikia, projekto rengimo metu atliekamas privačios ir (ar) valstybinės žemės padalijimas suformuojant atskirą žemės sklypą, paimamą visuomenės poreikiams. Šie žemėtvarkos darbai atliekami šio Įstatymo 48 straipsnyje nustatyta tvarka. Duomenis apie po padalijimo suformuotus žemės sklypus Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui pateikia savivaldybės administracijos direktorius po to, kai apie tai registruotu laišku, įteikiamu pasirašytinai, praneša žemės sklypo savininkui ir (ar) kitam naudotojui, o jeigu registruoto laiško nepavyksta įteikti žemės sklypo, kurį numatoma paimti visuomenės poreikiams, savininkui ir (ar) kitam naudotojui, per 5 darbo dienas nuo to, kai savivaldybės taryba įsitikina, kad registruoto laiško nepavyksta įteikti žemės savininkui ir (ar) kitam naudotojui, arba tuo atveju, kai nežinoma žemės savininko ir (ar) kito naudotojo gyvenamoji vieta, duomenis apie padalijimo suformuotus žemės sklypus viešai paskelbia viename iš nacionalinių ir žemės sklypo buvimo vietos laikraščių (jeigu toks leidžiamas). Jeigu apie paimamo visuomenės poreikiams žemės sklypo padalijimą viešai paskelbiama viename iš nacionalinių ir viename iš žemės sklypo buvimo vietos laikraščių, laikoma, kad žemės savininkui ir (ar) kitam naudotojui apie sprendimą padalyti paimamą visuomenės poreikiams žemės sklypą pranešta skelbimo išspausdinimo viename iš nacionalinių laikraščių dieną. Po padalijimo suformuotus žemės sklypus savivaldybės administracijos direktorius įregistruoja Nekilnojamojo turto registre padalyto žemės sklypo savininko vardu. Žyma apie juridinį faktą – pradėtą žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą – perkeliama tik į to žemės sklypo, kurį numatoma paimti visuomenės poreikiams, Nekilnojamojo turto registro duomenis.“

#### 8. Pakeisti 46 straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:

„8. Kai atliekami šio straipsnio 7 dalyje nurodyti veiksmai, žemės savininkui ir (ar) kitam naudotojui šio Įstatymo 47 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka siūloma sudaryti sutartį dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams ir atlyginimo už ją. Savivaldybės taryba sprendimą paimti žemės sklypą visuomenės poreikiams priima pagal patvirtintą žemės paėmimo visuomenės poreikiams projektą arba paimamo visuomenės poreikiams žemės sklypo planą ir sutartį dėl atlyginimo už visuomenės poreikiams paimamą žemę, kuri sudaroma tarp privačios žemės savininko ir (ar) kito naudotojo ir prašymą paimti žemę visuomenės poreikiams pateikusios institucijos, arba tik pagal patvirtintą žemės paėmimo visuomenės poreikiams projektą, arba paimamo visuomenės poreikiams žemės sklypo planą ir turto vertinimo ataskaitą, jeigu sutartis dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams ir atlyginimo už ją nesudaroma. Sprendime paimti žemę visuomenės poreikiams nurodoma paimamo žemės sklypo rinkos vertė ir su žemės paėmimu susiję nuostoliai, apskaičiuoti šio Įstatymo 47 straipsnyje nustatyta tvarka, ir jų atlyginimo būdas. Šis sprendimas per 5 darbo dienas nuo jo priėmimo dienos išsiunčiamas žemės sklypo paėmimu suinteresuotai institucijai ir registruotu laišku, įteikiamu pasirašytinai, – žemės sklypo savininkui ir (ar) kitam naudotojui, taip pat Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui, o jeigu registruoto laiško nepavyksta įteikti žemės sklypo, kurį numatoma paimti visuomenės poreikiams, savininkui ir (ar) kitam naudotojui, per 5 darbo dienas nuo to, kai savivaldybės taryba įsitikina, kad registruoto laiško nepavyksta įteikti žemės savininkui ir (ar) kitam naudotojui, apie sprendimą paimti žemę visuomenės poreikiams viešai paskelbiama viename iš nacionalinių ir viename iš žemės sklypo buvimo vietos laikraščių (jeigu toks leidžiamas). Šis informavimo būdas taip pat taikomas, kai nežinoma žemės sklypo, kurį numatoma paimti visuomenės poreikiams, savininko ir (ar) kito naudotojo gyvenamoji vieta. Skelbiamoje informacijoje nurodoma: savivaldybės tarybos sprendimo paimti žemę visuomenės poreikiams data ir numeris; žemės sklypo, kuris arba kurio dalis paimama visuomenės poreikiams, kadastro numeris, plotas (jeigu paimama žemės sklypo dalis, – po žemės sklypo pertvarkymo suformuoto paimamo žemės sklypo plotas); adresas: savivaldybė, miestas arba kaimas, gatvė, numeris; žemės sklypo savininkas (bendraturčiai), kiti naudotojai, daiktinių teisių turėtojai (jeigu jų yra). Jeigu apie sprendimą paimti žemę visuomenės poreikiams viešai paskelbiama viename iš nacionalinių ir

viename iš žemės sklypo buvimo vietos laikraščių, laikoma, kad žemės savininkui ir (ar) kitam naudotojui apie sprendimą paimti žemę visuomenės poreikiams pranešta skelbimo išspausdinimo viename iš nacionalinių laikraščių dieną.“

9. Pakeisti 46 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. Ginčai dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams projekto arba paimamo visuomenės poreikiams žemės sklypo plano rengimo ir tvirtinimo, taip pat dėl atlyginimo už paimamą visuomenės poreikiams žemę dydžio nustatymo nagrinėjami bendrosios kompetencijos apygardos teisme pagal visuomenės poreikiams paimamo žemės sklypo buvimo vietą. Jeigu savivaldybės taryba priima sprendimą paimti žemę visuomenės poreikiams ir suinteresuota institucija šio Įstatymo 47 straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka kreipiasi į teismą dėl leidimo paimti žemės sklypą pagal priimtą sprendimą dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams, šie ginčai nagrinėjami pagal ginčo teisenos taisykles.“

#### **14 straipsnis. 47 straipsnio pakeitimas**

1. Pakeisti 47 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Jeigu žemės savininkas sutinka su vertinimo ataskaitoje nustatytu atlyginimu ir pasirenka atlyginimo būdą – kito žemės sklypo, kuris ribojasi su paimamu visuomenės poreikiams žemės sklypu, suteikimą, – žemės paėmimo visuomenės poreikiams projekte pagal vertinimo ataskaitoje nustatytą visuomenės poreikiams paimamo žemės sklypo rinkos vertę formuojamas numatomas suteikti nuosavybėn žemės sklypas, kuris turi būti lygiavertis paimamam visuomenės poreikiams žemės sklypui arba mažesnės vertės, negu paimamas visuomenės poreikiams žemės sklypas. Kai suformuojamas žemės sklypas, sudaroma sutartis dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams ir atlyginimo už ją. Jeigu suformuoto žemės sklypo vertė mažesnė už vertinimo ataskaitoje nustatytą paimamo visuomenės poreikiams žemės sklypo rinkos vertę, žemės sklypų vertės skirtumas atlyginamas pinigais. Maksimalų numatomo suteikti nuosavybėn žemės sklypo dydį, žemės sklypo formavimo ir suteikimo procedūrą nustato Vyriausybė. Žemės sklypas, kuriuo numatoma atlyginti už paimamą visuomenės poreikiams žemės sklypą, formuojamas valstybinėje žemėje, kurios nenumatoma grąžinti natūra pagal įstatymus, reglamentuojančius piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimą. Sprendimą suteikti valstybinės žemės sklypą, kuris ribojasi su paimamu visuomenės poreikiams žemės sklypu, savivaldybės taryba priima kartu su sprendimu paimti žemę visuomenės poreikiams. Bet kuriuo žemės sklypo, kuris ribojasi su paimamu visuomenės poreikiams žemės sklypu, formavimo etapu žemės savininkui nesutikus su formuojamo žemės sklypo dydžiu ir (ar) ribomis, žemės sklypo formavimo procedūra nutraukiama. Tokiu atveju, jeigu žemės savininkas sutinka, kad jam už paimamą visuomenės poreikiams žemės sklypą būtų atlyginama pinigais, sudaroma sutartis dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams ir atlyginimo už ją.“

2. Pakeisti 47 straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip:

„10. Kai žemės paėmimu visuomenės poreikiams suinteresuota institucija atsiskaito su paimamos žemės savininkui ir (ar) kitu naudotoju pagal sutartį dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams ir atlyginimo už ją, savivaldybės administracijos direktorius paimamą visuomenės poreikiams žemės sklypą įregistruoja Nekilnojamojo turto registre kaip valstybinę žemę, o valstybės nuosavybės teisę į statinius ir įrenginius, esančius paimtame visuomenės poreikiams žemės sklype, Nekilnojamojo turto registre įregistruoja žemės paėmimu visuomenės poreikiams suinteresuota institucija. Jeigu ginčas dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams projekto rengimo ir tvirtinimo ar atlyginimo dydžio nagrinėjamas teisme, savivaldybės administracijos direktorius paimamą visuomenės poreikiams žemės sklypą įregistruoja Nekilnojamojo turto registre kaip valstybinę žemę, o žemės paėmimu visuomenės poreikiams suinteresuota institucija statinius ir įrenginius, esančius paimamame visuomenės poreikiams žemės sklype, gali įregistruoti tik po to, kai žemės paėmimu suinteresuota institucija teismo sprendime nurodytomis sąlygomis atsiskaito su paimamo visuomenės poreikiams žemės sklypo savininkui ir (ar) kitu naudotoju, išskyrus atvejus, kai teismo nutartimi leidžiama paimtą visuomenės poreikiams žemės sklypą įregistruoti Nekilnojamojo turto registre kaip valstybinę žemę iki ginčo dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams projekto rengimo ir tvirtinimo ar dėl atlyginimo dydžio už paimamą visuomenės poreikiams žemę išsprendimo. Nuosavybės teisė į paimamą visuomenės poreikiams žemę, statinius ir įrenginius pereina valstybei nuo žemės sklypo, statinių ir įrenginių

įregistravimo Nekilnojamojo turto registre kaip valstybės nuosavybės momento. Įregistravus valstybės nuosavybę, žyma apie juridinį faktą, nurodytą šio Įstatymo 46 straipsnio 5 dalyje, panaikinama.“

3. Pakeisti 47 straipsnio 12 dalį ir ją išdėstyti taip:

„12. Kai nuo sprendimo paimti žemę visuomenės poreikiams priėmimo dienos praėjus ne daugiau kaip 10 metų pagal Teritorijų planavimo įstatymo nustatyta tvarka naujai parengtus arba pakeistus detaliuosius planus ar specialiojo teritorijų planavimo dokumentus žemės sklypo nenumatoma naudoti toms reikmėms, kurioms šis žemės sklypas buvo paimtas visuomenės poreikiams, savivaldybės administracijos direktorius privalo raštu pasiūlyti žemės savininkui, iš kurio šis žemės sklypas buvo paimtas visuomenės poreikiams, išpirkti šį žemės sklypą už kainą, nustatytą atlikus individualų turto vertinimą pagal Turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymą. Apie sutikimą išpirkti žemės sklypą buvęs žemės savininkas savivaldybės administracijos direktorius pagal žemės sklypo buvimo vietą turi pranešti per 6 mėnesius nuo pasiūlymo gavimo dienos. Žemės sklypo išpirkimas įforminamas įstatymų nustatyta tvarka sudaroma žemės sklypo pirkimo–pardavimo sutartimi. Kai buvęs žemės savininkas atsisako išpirkti žemės sklypą arba per nustatytą terminą nepraneša apie sutikimą išpirkti žemės sklypą, taip pat kai nuo sprendimo paimti žemę visuomenės poreikiams priėmimo dienos praėjo daugiau kaip 10 metų, žemės sklypas valdomas, naudojamas ir juo disponuojama įstatymų nustatyta tvarka, netaikant šio straipsnio 11 dalyje nustatyto apribojimo.

### **15 straipsnis. 48 straipsnio pakeitimas**

1. Pakeisti 48 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Žemės paėmimo visuomenės poreikiams projektų rengimą ir jų įgyvendinimą savo lėšomis organizuoja žemės paėmimu visuomenės poreikiams suinteresuotos institucijos. Prašymus paimti žemę visuomenės poreikiams projektų organizatoriai paduoda savivaldybės administracijos direktoriui pagal žemės sklypo buvimo vietą. Kai savivaldybės taryba priima sprendimą dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūros pradžios, savivaldybės administracijos direktorius išduoda žemės paėmimo visuomenės poreikiams projekto rengimo reikalavimų sąrašą. Žemės paėmimo visuomenės poreikiams projekto rengimo reikalavimų sąrašas išduodamas tais atvejais, kai paimamas visuomenės poreikiams žemės sklypas ir (ar) po žemės sklypo dalies, reikalingos visuomenės poreikiams, atidalijimo ar padalijimo liekantis žemės sklypas (sklypai) nebuvo suprojektuoti detalajame plane ar specialiojo teritorijų planavimo dokumente, taip pat kai yra su paimamu privačios žemės sklypu besiribojantis laisvos valstybinės žemės plotas, kuriame pagal teisės aktus gali būti formuojamas vietoj paimamo visuomenės poreikiams žemės sklypo suteikiamas nuosavybės kitas žemės sklypas. Tais atvejais, kai paimamas visuomenės poreikiams žemės sklypas ir po žemės sklypo dalies, reikalingos visuomenės poreikiams, atidalijimo ar padalijimo liekantis žemės sklypas (sklypai) suprojektuoti detalajame plane ar specialiojo teritorijų planavimo dokumente, vietoj žemės paėmimo visuomenės poreikiams projekto Nekilnojamojo turto kadastro nuostatuose nustatyta tvarka rengiami nurodytų suprojektuotų žemės sklypų planai.“

2. Pakeisti 48 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Žemės paėmimu visuomenės poreikiams suinteresuota institucija, gavusi savivaldybės administracijos direktoriaus išduotą žemės paėmimo visuomenės poreikiams projekto rengimo reikalavimų sąrašą, Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka parenka žemės paėmimo visuomenės poreikiams projekto rengėją ir su juo sudaro sutartį dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams projekto rengimo. Tais atvejais, kai vietoj žemės paėmimo visuomenės poreikiams projekto rengiami žemės sklypų planai, žemės paėmimu visuomenės poreikiams suinteresuota institucija žemės sklypų planų rengėją parenka Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka.“

3. Pakeisti 48 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Žemės paėmimo visuomenės poreikiams projektus savivaldybės administracijos direktorius tvirtina po to, kai juos nustatyta tvarka patikrina valstybinę žemėtvarkos planavimo dokumentų priežiūrą atliekanti institucija.“

### **16 straipsnis. 49 straipsnio pakeitimas**

1. Pakeisti 49 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:



„6. Po susirinkimo kiekvienas konsoliduoti žemės sklypus pageidaujantis žemės savininkas, savivaldybės taryba, jeigu numatoma konsoliduoti savivaldybės žemės sklypus, ir valstybinės žemės patikėtiniai, jeigu numatoma konsoliduoti valstybinės žemės sklypus, ne vėliau kaip per vieną mėnesį žemės konsolidacijos projekto rengimo organizatoriui Valstybės žemės fondui pateikia rašytinį sutikimą dalyvauti žemės konsolidacijos projekte, kurį rengiant ir įgyvendinant bus konsoliduojami sutikimą davusio asmens turimi žemės sklypai, nurodydamas numatomus konsoliduoti žemės sklypus, ir įsipareigojimą nepagrįsto atsisakymo ar vengimo dalyvauti žemės konsolidacijos projekte ir (ar) sudaryti žemės konsolidacijos sutartį atveju atlyginti išlaidas, susijusias su jo turimų žemės sklypų pertvarkymu rengiant ir įgyvendinant žemės konsolidacijos projektą, taip pat išlaidas, patirtas tikslinant žemės konsolidacijos projektą dėl nepagrįsto atsisakymo ar vengimo jame dalyvauti ir (ar) sudaryti žemės konsolidacijos sutartį. Tais atvejais, kai žemės sklypas priklauso keliems asmenims, sutikimą dalyvauti žemės konsolidacijos projekte turi duoti kiekvienas žemės sklypo bendraturtis. Savivaldybės taryba vietoj sutikimo dalyvauti žemės konsolidacijos projekte Valstybės žemės fondui perduoda numatomų konsoliduoti jos patikėjimo teise valdomų valstybinės žemės sklypų sąrašą. Valstybės žemės fondas, patvirtinęs teritorijos žemės konsolidacijos projektui rengti ribas, nuo šio sprendimo priėmimo dienos įgyja patikėjimo teisę į Nacionalinės žemės tarnybos sąraše nurodytus valstybinės žemės sklypus, esančius savivaldybės teritorijoje ir per 5 darbo dienas pateikia prašymą Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui įregistruoti šią teisę Nekilnojamojo turto registre. Savivaldybės patikėjimo teisė į šiuos valstybinės žemės sklypus pasibaigia nuo Valstybės žemės fondo sprendimo patvirtinti teritorijos žemės konsolidacijos projektui rengti ribas priėmimo.“

2. Pakeisti 49 straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip:

„10. Valstybės žemės fondas tvirtina teritorijos žemės konsolidacijos projektui rengti ribas ir su savivaldybės suderintą žemės konsolidacijos projekto rengimo reikalavimų sąrašą, taip pat priima sprendimą rengti žemės konsolidacijos projektą. Žemės konsolidacijos projekto teritorijai priskiriama žemė, dėl kurios Valstybės žemės fondui pateikti sutikimai dalyvauti žemės konsolidacijos projekte, valstybinės žemės sklypai, kuriuos Valstybės žemės fondui perdavė savivaldybės ir kurių patikėtinis yra Valstybės žemės fondas, taip pat privati žemė, kurios savininkai nepateikė sutikimų dalyvauti žemės konsolidacijos projekte, bet pageidauja parduoti žemės sklypus (jų dalis) žemės konsolidacijos projekto rengimo metu.“

3. Pakeisti 49 straipsnio 12 dalį išdėstyti taip:

„12. Iki sprendimo pritarti žemės konsolidacijos projekto žemės vertinimo planui teritorijos žemės konsolidacijos projektui rengti ribos keičiamos ir nauji žemės sklypai priskiriami šiai teritorijai Žemės konsolidacijos projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklių nustatyta tvarka. Sprendimą pakeisti teritoriją žemės konsolidacijos projektui rengti priima Valstybės žemės fondas. Žemės sklypų, priskiriamų teritorijai žemės konsolidacijos projektui rengti, savininkai, valstybinės žemės patikėtiniai ar savivaldybės taryba iki sprendimo pakeisti šią teritoriją turi pateikti Valstybės žemės fondui sutikimą, nurodytą šio straipsnio 6 dalyje. Teritorijai žemės konsolidacijos projektui rengti papildomai priskiriami valstybinės žemės sklypai, patikėjimo teise valdomi savivaldybių, Valstybės žemės fondui perduodami šio straipsnio 6 dalyje nustatyta tvarka.“

4. Pakeisti 49 straipsnio 13 dalį ir ją išdėstyti taip:

„13. Valstybės žemės fondo sprendimas patvirtinti arba pakeisti žemės konsolidacijos projekto teritorijos ribas turi būti suderintas su savivaldybės taryba.“

## **17 straipsnis. 51 straipsnio pakeitimas**

1. Pakeisti 51 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Sutikimą dalyvauti žemės konsolidacijos projekte pateikę asmenys savo pasiūlymus, pastabas ir pretenzijas dėl rengiamo žemės konsolidacijos projekto Valstybės žemės fondui ir savivaldybės administracijos direktoriui gali pateikti iki projekto viešo svarstymo pabaigos.“

2. Pakeisti 51 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Žemės konsolidacijos projektą tvirtina savivaldybės taryba. Sprendimas dėl žemės konsolidacijos projekto patvirtinimo Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka gali būti apskųstas teismui.“

**18 straipsnis. 52 straipsnio pakeitimas****1. Pakeisti 52 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:**

„7. Asmenys, kurie nepagrįstai atsisako ar vengia dalyvauti žemės konsolidacijos projekte ir (ar) sudaryti žemės konsolidacijos sutartį, atlygina išlaidas, susijusias su jų turimų žemės sklypų konsolidacija rengiant ir įgyvendinant žemės konsolidacijos projektą, taip pat žemės konsolidacijos projekto tikslinimo išlaidas, patiriamas dėl nepagrįsto atsisakymo ar vengimo jame dalyvauti ir (ar) sudaryti žemės konsolidacijos sutartį. Nepagrįstu atsisakymu ar vengimu dalyvauti žemės konsolidacijos projekte ir (ar) sudaryti žemės konsolidacijos sutartį laikomas bet koks asmens, pateikęs šio Įstatymo 49 straipsnio 6 dalyje nurodytą sutikimą dalyvauti žemės konsolidacijos projekte, atsisakymas ar vengimas dalyvauti žemės konsolidacijos projekte, kuris rengiamas ir įgyvendinamas šio Įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka, taip pat atsisakymas ar vengimas sudaryti žemės konsolidacijos sutartį, pagal kurią tokiam asmeniui nuosavybėn perduodami žemės sklypai, konsoliduoti pagal šio Įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka parengtą ir įgyvendintą žemės konsolidacijos projektą, išskyrus atvejus, kai asmuo atsisako ar vengia dalyvauti žemės konsolidacijos projekte ir (ar) sudaryti žemės konsolidacijos sutartį dėl priežasčių, kurios savivaldybės tarybos sprendimu pripažįstamos svarbiomis. Asmuo dėl atsisakymo ar vengimo dalyvauti žemės konsolidacijos projekte ir (ar) sudaryti žemės konsolidacijos sutartį priežasčių pripažinimo svarbiomis gali kreiptis į teisimą įstatymų nustatyta tvarka.“

**2. Pakeisti 52 straipsnio 12 dalį ir ją išdėstyti taip:**

„12. Pagal žemės konsolidacijos projektą pertvarkius žemės sklypą (sklypus), kuriam (kuriems) buvo nustatytas servitutas, servitutas lieka galioti žemės sklypui (sklypams), pagal žemės konsolidacijos projektą suformuotam (suformuotiems) buvusiam žemės sklype (sklypuose), išskyrus atvejus, kai servitutas baigiasi Civilinio kodekso nustatytais pagrindais. Nauji servitutai konsoliduotam žemės sklypui nustatomi administraciniu aktu – savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu šio Įstatymo 23 straipsnyje ir Vyriausybės nustatyta tvarka.“

**3. Pakeisti 52 straipsnio 14 dalį ir ją išdėstyti taip:**

„14. Valstybės žemės fondas pateikia savivaldybei konsoliduotų valstybinės žemės sklypų, kuriuos šis fondas įregistravo Nekilnojamojo turto registre valstybės vardu, sąrašą. Savivaldybės administracijos direktoriaus per 5 darbo dienas nuo tokio sąrašo gavimo pateikia Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui prašymą įregistruoti savivaldybės patikėjimo teisę į šiuos valstybinės žemės sklypus.“

**19 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas****1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2018 m. liepos 1 d.**

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

*Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.*

Respublikos Prezidentas

Teikia  
Seimo narys

Simonas Gentvilas



LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ĮSTATYMO NR. Nr. I-446  
2, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 22, 23, 31, 32, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 52 STRAIPSNIŲ  
PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

2017 m. d.  
Vilnius

**1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas**

Pakeisti 2 straipsnio 12 dalį ir ją išdėstyti taip:

„12. Žemės paėmimas visuomenės poreikiams – šio įstatymo nustatyta tvarka ir atvejais žemės, **esančios savivaldybių teritorijose** išpirkimas (teisingai atlyginant) iš žemės savininkų, kai ~~Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Nacionalinė žemės tarnyba)~~ **savivaldybės taryba** priima sprendimą, kad ši žemė yra būtina visuomenės poreikiams.”

**2 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas**

1. Pripažinti 7 straipsnio 1 dalies 1 punktą netekusiu galios.

~~1) Nacionalinė žemės tarnyba visos Lietuvos Respublikos valstybinės žemės, išskyrus žemę, kuri šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka patikėjimo teise perduota kitiems subjektams;~~

2. Pakeisti 7 straipsnio 1 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) savivaldybė – valstybinės žemės, perduotos savivaldybėms patikėjimo teise Vyriausybės nutarimais ir jos nustatyta tvarka, **savivaldybių teritorijose esančios visos Lietuvos Respublikos valstybinės žemės, išskyrus žemę, kuri šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka patikėjimo teise perduota kitiems subjektams;**”

3. Pripažinti 7 straipsnio 2 dalį netekusia galios.

~~2. Valstybinės žemės sklypai perduodami savivaldybėms patikėjimo teise Vyriausybės nutarimais ir jos nustatyta tvarka šioms reikmėms:~~

- ~~1) viešosios paskirties rekreacijai ir poilsiui;~~
- ~~2) viešojo naudojimo poilsio objektams;~~
- ~~3) gatvėms ir vietiniams keliams;~~
- ~~4) komunaliniams inžineriniams tinklams tiesti ir (ar) eksploatuoti;~~
- ~~5) gyvenamiesiems namams statyti ir (ar) eksploatuoti;~~
- ~~6) ūkinei komercinei veiklai.~~

4. Pakeisti 7 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Vyriausybės nutarimais valstybinės miško žemės sklypai gali būti perduodami patikėjimo teise Miškų įstatymo nustatytiems subjektams valstybinėms funkcijoms atlikti. Valstybinės žemės sklypai Vyriausybės nutarimais gali būti perduodami patikėjimo teise ir kitiems Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme nurodytiems subjektams, kai įstatymais jiems priskiriamos valstybinės funkcijos. ~~Nacionalinė žemės tarnyba~~ **Savivaldybės** privalo prižiūrėti, kad Vyriausybės nutarimas perduoti žemės sklypą patikėjimo teise būtų tinkamai vykdomas. Jeigu šie subjektai nebeatlieka funkcijų, kurioms įgyvendinti jiems patikėjimo teise buvo perduoti valstybinės miško žemės sklypai ar kiti žemės sklypai, Vyriausybė priima nutarimą dėl šių subjektų patikėjimo teisės pasibaigimo ir nuo šio Vyriausybės nutarimo įsigaliojimo šių valstybinės miško žemės sklypų ar kitų žemės sklypų patikėtinis laikoma ~~Nacionalinė žemės tarnyba~~ **laikomos savivaldybės, kurios teritorijoje yra valstybinės žemės sklypai.**”

5. Pakeisti 7 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Valstybinės žemės sklypo, perduodamo patikėjimo teise šio straipsnio 2 ir 3 dalyseje nurodytiems subjektams, perdavimo-priėmimo aktą pasirašo Vyriausybės įgaliotas asmuo. Valstybinės žemės patikėtinis per 3 mėnesius nuo perdavimo-priėmimo akto pasirašymo neįregistravęs patikėjimo teisės Nekilnojamojo turto registre, Vyriausybė priima nutarimą dėl šio patikėtinio patikėjimo

teisės pasibaigimo ir nuo šio Vyriausybės nutarimo įsigaliojimo žemės sklypo patikėtiniu laikoma Nacionalinė žemės tarnyba **savivaldybė, kurios teritorijoje yra šis žemės sklypas.**"

### 3 straipsnis. 8 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 8 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Sudarant valstybinės žemės panaudos sutartis, valstybinė žemė gali būti perduodama laikinai neatlygintinai naudotis valstybės institucijoms, **kitoms savivaldybėms**, miškų urėdijoms, valstybinių rezervatų direkcijoms, valstybinių parkų direkcijoms, kitoms iš valstybės ar savivaldybių biudžetų išlaikomoms įstaigoms, tradicinėms religinėms bendruomenėms ir bendrijoms, viešosioms įstaigoms, veikiančioms pagal Viešųjų įstaigų įstatymą, kai bent vienas iš jų dalininkų yra valstybės ar savivaldybės institucija, ir viešosioms įstaigoms – mokykloms. Kitiems Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 14 straipsnyje nurodytiems asmenims, kuriems valstybės turtas (statiniai ar įrenginiai) perduotas panaudos pagrindais neatlygintinai naudotis, gali būti perduodami laikinai neatlygintinai naudotis valstybinės žemės sklypai, reikalingi šiems statiniams ar įrenginiams eksploatuoti. Tuo atveju, kai panaudos pagrindais perduodamas žemės sklypas yra reikalingas panaudos pagrindais perduotiems statiniams ar įrenginiams eksploatuoti, žemės panaudos sutarties terminas negali būti ilgesnis už statinių ar įrenginių panaudos sutarties terminą. Valstybinė žemė perduodama neatlygintinai naudotis Vyriausybės nustatyta tvarka.”

2. Pakeisti 8 straipsnio 3 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) savivaldybė – ~~kai valstybinės žemės sklypai Vyriausybės nutarimais perduoti patikėjimo teise savivaldybėms. kai valstybinės žemės sklypas yra tos savivaldybės teritorijoje ir nėra šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka patikėjimo teise perduotas kitiems subjektams.~~ Sprendimą perduoti neatlygintinai naudotis valstybinės žemės sklypą priima savivaldybės taryba, o valstybinės žemės panaudos sutartį sudaro savivaldybės administracijos direktorius arba jo įgaliotas kitas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas.“

3. Pripažinti 8 straipsnio 3 dalies 4 punktą netekusiu galios.

4) Nacionalinė žemės tarnyba – visais kitais atvejais. Sprendimą perduoti neatlygintinai naudotis valstybinės žemės sklypą priima ir valstybinės žemės panaudos sutartį sudaro Nacionalinės žemės tarnybos vadovas arba jo įgaliotas teritorinio padalinio vadovas.

### 4 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 9 straipsnio 1 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) savivaldybė **savivaldybės** – valstybinės žemės sklypus, ~~Vyriausybės nutarimais perduotus patikėjimo teise savivaldybėms~~ **savivaldybių teritorijose esančią Lietuvos Respublikos valstybinę žemę.** Sprendimą išnuomoti valstybinės žemės sklypą priima savivaldybės taryba, o valstybinės žemės nuomos sutartį sudaro savivaldybės administracijos direktorius arba jo įgaliotas kitas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas;“

2. Pripažinti 9 straipsnio 1 dalies 4 punktą netekusiu galios.

4) Nacionalinė žemės tarnyba – visais kitais atvejais. Sprendimą išnuomoti valstybinės žemės sklypą priima ir valstybinės žemės nuomos sutartį sudaro Nacionalinės žemės tarnybos vadovas arba jo įgaliotas teritorinio padalinio vadovas.

### 5 straipsnis. 10 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 10 straipsnio 1 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) Nacionalinė žemės tarnyba **Savivaldybės** – visais kitais atvejais. Sprendimą parduoti valstybinės žemės sklypą, **esantį savivaldybės teritorijoje**, priima **savivaldybės taryba** ir valstybinės žemės pirkimo-pardavimo sutartį sudaro Nacionalinės žemės tarnybos vadovas arba jo įgaliotas teritorinio padalinio vadovas **savivaldybės administracijos direktorius.**“

### 6 straipsnis. 12 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 12 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„Bendroji dalinė valstybės ir savivaldybių arba kitų asmenų žemės nuosavybė atsiranda teisės aktų nustatyta tvarka įsigijus iš valstybės ar valstybei įsigijus iš savivaldybių arba kitų asmenų statinio ar įrenginio užimto žemės sklypo arba vandens telkinio dalį, pagal įstatymus, reglamentuojančius piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimą, atkūrus nuosavybės teises į pagal teritorijų

planavimo dokumentą ar žemės valdos projektą suformuoto neužstatyto žemės sklypo dalį, taip pat kitais įstatymų nustatytais atvejais. Šiais atvejais valstybės vardu veikia ir bendraturčio teisės į žemės sklypą įgyvendina ~~Nacionalinė žemės tarnyba~~ **savivaldybės** arba kitas valstybinės žemės patikėtinis, kuriam šio ar kitų įstatymų nustatyta tvarka perduota valstybei priklausanti bendrosios dalinės nuosavybės teise valdomo žemės sklypo dalis.”

#### **7 straipsnis. 13 straipsnio pakeitimas**

Pakeisti 13 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Laisvos valstybinės žemės fondą šio Įstatymo ir Vyriausybės nustatyta tvarka tvarko ~~Nacionalinė žemės tarnyba~~ **savivaldybės** ir kiti valstybinės žemės patikėtiniai, jiems perduotus valstybinės žemės sklypus, taip pat šio Įstatymo nustatytais atvejais – Valstybės žemės fondas.”

#### **8 straipsnis. 22 straipsnio pakeitimas**

1. Pakeisti 22 straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip:

„10. Jeigu formuojant žemės sklypą (teritorijose, kuriose iki teritorijų planavimo dokumentų ar žemės valdos projektų patvirtinimo nebuvo suformuoti žemės sklypai) jam taikytinos specialiosios žemės naudojimo sąlygos nekilnojamojo daikto kadastro duomenų byloje nebuvo nurodytos ir (ar) įrašytos į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą, šių žemės sklypo kadastro duomenų – žemės sklypo formavimo metu taikytinų specialiųjų žemės naudojimo sąlygų – įrašymą į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą organizuoja ~~Nacionalinės žemės tarnybos teritorinio padalinio vadovas~~ **savivaldybės administracijos direktorius.**”

2. Pakeisti 22 straipsnio 13 dalį ir ją išdėstyti taip:

„13. Žemės savininkai, valstybinės arba savivaldybės žemės patikėtiniai ir naudotojai, nesilaikantys nustatytų specialiųjų žemės naudojimo sąlygų, įstatymų nustatyta tvarka traukiami atsakomybėn ir privalo atlyginti kitiems asmenims, savivaldybėms ar valstybei padarytą žalą. Šiose bylose valstybei atstovauja ~~Nacionalinė žemės tarnyba~~ **vyriausybė ar jos įgaliota institucija**, jeigu kituose įstatymuose nenustatyta kitaip.“

#### **9 straipsnis. 23 straipsnio pakeitimai**

1. Pakeisti 23 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Žemės servitutai nustatomi Civilinio kodekso nustatytais pagrindais. Servitutų nustatymo administraciniu aktu atvejai ir tvarka nustatomi šiame straipsnyje. Administraciniu aktu servitutus nustato ~~Nacionalinė žemės tarnyba vadovo arba jo įgalioto teritorinio padalinio vadovo sprendimu~~ **savivaldybės administracijos direktorius.**“

2. Pakeisti 23 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Sprendimas nustatyti servitutą negali būti priimtas, jeigu iki teritorijų planavimo dokumento ar žemės valdos projekto patvirtinimo neišreikšta viešpataujančiuoju tampančio daikto savininko valia dėl servituto reikalingumo. Viešpataujančiuoju tampančio daikto savininkas savo valią išreiškia ~~Nacionalinei žemės tarnybai~~ **savivaldybės administracijai** pateikdamas prašymą dėl siūlomo servituto pagal parengtą teritorijų planavimo dokumentą ar žemės valdos projektą nustatymo. Kai siūloma nustatyti servitutą išnuomotiems ar perduotiems neatlygintinai naudotis valstybinės žemės sklypams, taip pat savivaldybių ir privačios žemės sklypams, kad būtų galima privažiuoti ar prieiti prie kapinių, rekreacinių ir kitų gyventojų bendram naudojimui skirtų teritorijų bei gamtos ir kultūros paveldo teritorinių kompleksų ir objektų, taip pat centralizuotiems (bendrojo naudojimo) inžinerinės infrastruktūros tinklams (požeminėms ir antžeminėms komunikacijoms), keliams ir takams tiesti, jais naudotis bei juos aptarnauti, prašymą dėl siūlomo servituto pagal teritorijų planavimo dokumentą ar žemės valdos projektą nustatymo pateikia esamų statinių, prie kurių reikia prieiti ar privažiuoti, savininkai arba patikėjimo teisės subjektai; kai rekreacinėse bei kitose gyventojų bendram naudojimui skirtose teritorijose, gamtos ir kultūros paveldo teritorinių kompleksų ir objektų teritorijose statinių nėra, – šiose teritorijose esančių žemės sklypų savininkai arba valstybinės žemės patikėtiniai, o tais atvejais, kai žemės sklype numatoma tiesti centralizuotus (bendrojo naudojimo) inžinerinės infrastruktūros tinklus (požemines ir antžemines komunikacijas), kelius ir takus, – šių darbų užsakovas. Kai siūloma nustatyti servitutą prieiti ar privažiuoti prie gamtos ir kultūros paveldo teritorinių kompleksų ir objektų, įrašytų į Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintą sąrašą, valią dėl servituto reikalingumo išreiškia valstybės ar savivaldybės institucija, atsakinga už šių kompleksų ir objektų

apsaugą. Jeigu viešpatuojančiuoju tampančio daikto patikėtinis yra Nacionalinė žemės tarnyba **savivaldybė**, jo valia išreiškiama priimant sprendimą dėl servituto nustatymo.“

#### 10 straipsnis. 31 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 31 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Žemės savininkas apie sprendimą parduoti žemės sklypą ir pardavimo sąlygas privalo registruotu laišku (įteikiant) pranešti šio straipsnio 1 dalyje nurodytam statinių ir įrenginių, esančių parduodamame žemės sklype, savininkui, o kai žemės sklypas parduodamas šio straipsnio 3 dalyje nurodytais atvejais, – Nacionalinės žemės tarnybos teritoriniam padaliniiui **savivaldybės administracijai** pagal žemės sklypo buvimo vietą. Statinių ir įrenginių savininkas ar Nacionalinės žemės tarnybos vadovas **savivaldybės taryba** sprendimą pirkti tokį žemės sklypą ar atsisakyti jį pirkti turi priimti per 30 dienų nuo pranešimo gavimo dienos. Statinių ar įrenginių savininkui ar Nacionalinės žemės tarnybos vadovui **savivaldybės tarybai** atsisakius pirkti žemės sklypą arba per nustatytą terminą nepriėmus sprendimo, privačios žemės savininkas gali perleisti žemės sklypą kitiems asmenims. Jeigu pirmumo teisę pirkti tą patį parduodamą žemės sklypą turintys šio straipsnio 1 ir 3 dalyse nurodyti subjektai šios dalies nustatyta tvarka priima sprendimą pirkti tokį žemės sklypą, žemės sklypas parduodamas šio straipsnio 1 dalyje nurodytam subjektui.“

#### 11 straipsnis. 32 straipsnio pakeitimas

1. Pripažinti 32 straipsnio 3 dalies 1 punktą netekusiu galios.

~~1) įgyvendina valstybės politiką žemės tvarkymo ir administravimo, žemės reformos, žemėtvarkos planavimo srityje;~~

2. Pripažinti 32 straipsnio 3 dalies 2 punktą netekusiu galios.

~~2) atlieka žemės reformos darbų užsakovo funkcijas, administruoja valstybės biudžeto lėšas, skirtas žemės reformai, žemės tvarkymo ir administravimo darbams vykdyti, duomenims apie šalies žemės fondo būklę rengti, žemės informacinei sistemai tvarkyti;~~

3. Pripažinti 32 straipsnio 3 dalies 3 punktą netekusiu galios.

~~3) parduoda valstybinės žemės sklypus, išskyrus valstybinės žemės sklypus, priskirtus įstatymų nustatyta tvarka parduodamam valstybei arba savivaldybei nuosavybės teise priklausančiam nekilnojamajam turtui, ir žemės sklypus, perduodamus neatlygintinai savivaldybių nuosavybėn;~~

4. Pripažinti 32 straipsnio 3 dalies 4 punktą netekusiu galios..

~~4) perduoda neatlygintinai naudotis arba išnuomoja valstybinės žemės sklypus, išskyrus žemės sklypus, kuriuos šio ir kitų įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka turi teisę išnuomoti ir perduoti neatlygintinai naudotis kiti valstybinės žemės patikėtiniai;~~

5. Pripažinti 32 straipsnio 3 dalies 5 punktą netekusiu galios.

~~5) veikia valstybės vardu valstybei paveldint ir įsigyjant privačią žemę valstybės nuosavybėn, išskyrus atvejus, kai centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojas veikia valstybės vardu įsigyjant privačią žemę valstybės nuosavybėn. Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme nustatyto valstybės nekilnojamojo turto atnaujinimo tikslais, ir šio įstatymo nustatytus atvejus, kai valstybės vardu paveldint ar kitaip įsigyjant privačią žemę valstybės nuosavybėn valstybės vardu veikia Valstybės žemės fondas;~~

6. Pakeisti 32 straipsnio 3 dalies 6 punktą ir jį išdėstyti taip:

„6) įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka ir atvejais organizuoja valstybės lygmens žemėtvarkos schemas;“ žemės reformos žemėtvarkos ir žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimą, taip pat kontroliuoja planuojamų darbų, susijusių su žemės naudmenų būklės ir žemės naudojimo sąlygų pakeitimu, derinimą su žemėtvarkos planavimo dokumentų sprendiniais“

7. Pripažinti 32 straipsnio 3 dalies 7 punktą netekusiu galios.

~~7) tvirtina rengiamus žemėtvarkos planavimo dokumentus, išskyrus žemėtvarkos schemas ir šio Įstatymo 40 straipsnyje nustatytais atvejais rengiamus žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektus~~

8. Pripažinti 32 straipsnio 3 dalies 8 punktą netekusiu galios.

~~8) šio Įstatymo nustatytais atvejais ir tvarka nagrinėja prašymus paimti žemę visuomenės poreikiams ir priima sprendimus paimti žemę visuomenės poreikiams~~

9. Pripažinti 32 straipsnio 3 dalies 11 punktą netekusiu galios.

~~11) šio Įstatymo nustatytais atvejais ir tvarka nustato servitutus;~~

10. Pripažinti 32 straipsnio 3 dalies 12 punktą netekusiu galios.

~~12) priima sprendimus suformuoti ar pertvarkyti pagal teritorijų planavimo dokumentus ar žemės valdos projektus suprojektuotus valstybinės žemės sklypus, įstatymų nustatyta tvarka teikia duomenis Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui šiems sklypams įregistruoti, išskyrus atvejus, kai prašymus įregistruoti valstybinės žemės sklypus Nekilnojamojo turto registre pateikia kiti įstatymų nustatyti valstybinės žemės patikėtiniai, taip pat priima sprendimus pertvarkyti pagal teritorijų planavimo dokumentus ar žemės valdos projektus suprojektuotus savivaldybės ar privačios žemės sklypus;~~

11. Pakeisti 32 straipsnio 4 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„savivaldybės taryba įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka tvirtina savivaldybės lygmeniu rengiamas žemėtvarkos schemas **žemėtvarkos planavimo dokumentus**, o savivaldybės administracijos direktorius tvirtina rengiamas žemėtvarkos schemas ir šio Įstatymo 40 straipsnyje nustatytais atvejais žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektus“;

12. Pakeisti 32 straipsnio 4 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

~~3) savivaldybės taryba įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka išnuomoja ir perduoda neatlygintinai naudotis valstybinės žemės sklypus, Vyriausybės nutarimais perduotus patikėjimo teise savivaldybei~~

**„3) savivaldybės taryba perduoda neatlygintinai naudotis arba išnuomoja valstybinės žemės sklypus, esančius savivaldybės teritorijoje, išskyrus žemės sklypus, kuriuos šio ir kitų įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka turi teisę išnuomoti ir perduoti neatlygintinai naudotis kiti valstybinės žemės patikėtiniai;“**

13. Pakeisti 32 straipsnio 4 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

~~4) šio Įstatymo nustatytais atvejais ir tvarka savivaldybės taryba teikia Nacionalinei žemės tarnybai prašymus dėl visuomenės poreikiams reikalingų privačios žemės sklypų paėmimo;~~

**„4) savivaldybės taryba šio Įstatymo nustatytais atvejais ir tvarka nagrinėja prašymus paimti žemę visuomenės poreikiams ir priima sprendimus paimti žemę visuomenės poreikiams;“**

14. Papildyti 32 straipsnio 4 dalį nauju 8 punktu:

**„8) savivaldybės taryba veikia valstybės vardu valstybei paveldint ir įsigyjant privačią žemę valstybės nuosavybėn, išskyrus atvejus, kai centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojas veikia valstybės vardu įsigyjant privačią žemę valstybės nuosavybėn Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme nustatyto valstybės nekilnojamojo turto atnaujinimo tikslais, ir šio Įstatymo nustatytus atvejus, kai valstybės vardu paveldint ar kitaip įsigyjant privačią žemę valstybės nuosavybėn valstybės vardu veikia Valstybės žemės fondas;“**

15. Papildyti 32 straipsnio 4 dalį nauju 9 punktu:

**„9) savivaldybės taryba parduoda valstybinės žemės sklypus esančius savivaldybės teritorijoje, išskyrus valstybinės žemės sklypus, priskirtus įstatymų nustatyta tvarka parduodamam valstybei nuosavybės teise priklausančiam nekilnojamajam turtui;“**

16. Papildyti 32 straipsnio 4 dalį nauju 10 punktu:

**„10) savivaldybės taryba įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka ir atvejais organizuoja savivaldybės teritorijoje esančios valstybinės žemės reformos žemėtvarkos ir žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimą, taip pat kontroliuoja planuojamų darbų, susijusių su žemės naudmenų būklės ir žemės naudojimo sąlygų pakeitimu, derinimą su žemėtvarkos planavimo dokumentų sprendiniais;“**

17. Papildyti 32 straipsnio 4 dalį nauju 11 punktu:

**„11) savivaldybės administracijos direktorius šio Įstatymo nustatytais atvejais ir tvarka nustato servitutus.“**

18. Buvusį 32 straipsnio 4 dalies 8 punktą laikyti 12 punktu.

~~8)12) atlieka kitų įstatymų joms nustatytas funkcijas.~~

## **12 straipsnis. 45 straipsnio pakeitimas**

Pakeisti 45 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

**„1. Žemė visuomenės poreikiams iš privačios žemės savininkų gali būti paimama ir privačios žemės nuomos ir panaudos sutartys prieš terminą nutraukiamos arba tam tikslui valstybinės žemės nuomos ir panaudos sutartys prieš terminą nutraukiamos tik išimtiniais atvejais Nacionalinės žemės tarnybos vadovo savivaldybės tarybos sprendimu pagal valstybės ar savivaldybės tarybos institucijos prašymą, kai ši žemė pagal specialiojo teritorijų planavimo dokumentus ar detaliuosius planus, parengtus Teritorijų planavimo įstatymo nustatyta tvarka, tenkinant viešąjį interesą reikalinga:**

- 1) valstybei svarbiems ekonominiams projektams, kurių svarbą visuomenės poreikiams savo sprendimu pripažįsta Seimas arba Vyriausybė, įgyvendinti;
- 2) krašto ir valstybės sienos apsaugai;
- 3) tarptautiniams oro uostams, valstybiniams aerodromams, valstybiniams uostams ir jų įrenginiams;
- 4) viešosios geležinkelių infrastruktūros objektams, keliams, magistraliniams vamzdynams, aukštos įtampos elektros linijoms tiesti, taip pat jiems eksploatuoti reikalingiems visuomenės reikmėms skirtiems inžineriniams statiniams;
- 5) socialinei infrastruktūrai plėsti – švietimo ir mokslo, kultūros, sveikatos apsaugos ir priežiūros, aplinkos apsaugos, socialinės apsaugos, viešosios tvarkos užtikrinimo, kūno kultūros ir sporto plėtojimo objektams statyti (įrengti) ir eksploatuoti;
- 6) iššvalgytų naudingųjų iškasenų ištekliams eksploatuoti;
- 7) komunalinių atliekų tvarkymo objektams (sąvartynams) statyti (įrengti) ir eksploatuoti;
- 8) kapinėms ir jų priežiūrai užtikrinti reikalingų objektų statybai ir eksploatacijai;
- 9) gamtos ir kultūros paveldo teritorinių kompleksų ir objektų (vertybių) apsaugos reikalams.“

### 13 straipsnis. 46 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 46 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Valstybės ~~ar savivaldybės~~ institucija ~~ar savivaldybės taryba, pateikdamos Nacionalinės žemės tarnybos teritoriniam padalinii~~ **pateikdama savivaldybei** pagal žemės sklypo buvimo vietą prašymą paimti žemę visuomenės poreikiams, privalo pagrįsti, kad konkretus visuomenės poreikis objektyviai egzistuoja ir kad šis poreikis negalės būti patenkintas, jeigu nebus paimtas konkretus žemės sklypas, taip pat nurodyti konkrečius tikslus, kuriems numatoma panaudoti paimamą visuomenės poreikiams žemę. Žemės paėmimu visuomenės poreikiams suinteresuota institucija, siekdama pagrįsti tiek konkretaus visuomenės poreikio objektyvų egzistavimą, tiek tam poreikiui patenkinti reikalingo konkretaus žemės sklypo paėmimo visuomenės poreikiams būtinumą, Vyriausybės nustatyta tvarka turi atlikti sąnaudų ir naudos analizę. Prašymas paimti žemę visuomenės poreikiams turi būti pagrįstas šios analizės rezultatais, taip pat visuomeninės naudos, efektyvumo ir racionalumo principais. Valstybės institucija ar savivaldybės taryba, pateikdamos prašymą paimti žemę visuomenės poreikiams, taip pat raštu praneša žemės savininkui ir (ar) kitam naudotojui apie tokio prašymo pateikimą ir nurodo konkrečius tikslus, kuriems numatoma panaudoti paimamą visuomenės poreikiams žemę.“

2. Pakeisti 46 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Kai ~~Nacionalinės žemės tarnybos teritorinis padalinys~~ **savivaldybės taryba** per 30 kalendorinių dienų nuo prašymo paimti žemę visuomenės poreikiams gavimo dienos išnagrinėja valstybės **ar savivaldybės** institucijos ~~ar savivaldybės tarybos~~ prašymą paimti žemę visuomenės poreikiams, ~~Nacionalinės žemės tarnybos vadovas~~ **savivaldybės taryba** priima sprendimą pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą, jeigu:

1) pateiktas konkretaus visuomenės poreikio objektyvaus egzistavimo pagrindimas, paremtas sąnaudų ir naudos analize bei visuomeninės naudos, efektyvumo ir racionalumo principais, ir

2) galioja specialiojo teritorijų planavimo dokumentas ar detalusis planas, kuriame nurodytas konkretus visuomenės poreikis ir pateiktas konkretaus žemės sklypo paėmimo visuomenės poreikiams būtinumo pagrindimas, paremtas sąnaudų ir naudos analize bei visuomeninės naudos, efektyvumo ir racionalumo principais.“

3. Pakeisti 46 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Sprendimą pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą ~~Nacionalinės žemės tarnybos vadovas~~ **savivaldybės taryba** gali priimti be valstybės **ar savivaldybės** institucijos ~~ar savivaldybės tarybos~~ prašymo, kai žemės paėmimas visuomenės poreikiams reikalingas įstatymams, kuriuose nustatytas konkretus visuomenės poreikis, kuriam paimamas tam tikroje vietoje esantis tam tikro ploto žemės sklypas, tiesiogiai įgyvendinti, taip pat tais atvejais, kai ~~Nacionalinė žemės tarnyba~~ **savivaldybė** yra Vyriausybės įgaliota žemės paėmimu suinteresuota institucija. Kai žemės paėmimas visuomenės poreikiams reikalingas įstatymui, kuriame nustatytas konkretus visuomenės poreikis, kuriam paimamas tam tikroje vietoje esantis tam tikro ploto žemės sklypas, tiesiogiai įgyvendinti, tame įstatyme turi būti nurodyta žemės paėmimu visuomenės poreikiams suinteresuota institucija. Kai ~~Nacionalinė žemės tarnyba~~ **savivaldybė** yra žemės paėmimu suinteresuota institucija, sprendimas pradėti žemės paėmimo

visuomenės poreikiams procedūrą priimamas, jeigu yra tenkinamos šio straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose nustatytos sąlygos.“

4. Pakeisti 46 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Valstybės ar savivaldybės institucijų ~~ir savivaldybių tarybų~~ prašymų paimti žemę visuomenės poreikiams pateikimo ir nagrinėjimo taisyklės, taip pat žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūros inicijavimo tiesiogiai įgyvendinant įstatymus, kuriuose nustatytas konkretus visuomenės poreikis, kuriam paimamas tam tikroje vietoje esantis tam tikro ploto žemės sklypas, taisyklės nustato Vyriausybė.“

5. Pakeisti 46 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. ~~Apie Nacionalinės žemės tarnybos vadovo~~ **savivaldybės tarybos** sprendimą per 5 darbo dienas nuo jo priėmimo dienos pranešama institucijai, suinteresuotai žemės sklypo paėmimu. Jeigu priimamas sprendimas pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą, apie tai registruotu laišku, įteikiamu pasirašytinai, pranešama žemės sklypo, kurį numatoma paimti visuomenės poreikiams, savininkui ir (ar) kitam naudotojui. Jeigu registruoto laiško nepavyksta įteikti žemės sklypo, kurį numatoma paimti visuomenės poreikiams, savininkui ir (ar) kitam naudotojui, per 5 darbo dienas nuo to, kai ~~Nacionalinės žemės tarnybos teritorinis padalinys~~ **savivaldybės taryba** įsitikina, kad registruoto laiško nepavyksta įteikti žemės savininkui ir (ar) kitam naudotojui, apie sprendimą pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą viešai paskelbiama viename iš nacionalinių ir viename iš žemės sklypo buvimo vietos laikraščių (jeigu toks leidžiamas). Šis informavimo būdas taip pat taikomas, kai nežinoma žemės sklypo, kurį numatoma paimti visuomenės poreikiams, savininko ir (ar) kito naudotojo gyvenamoji vieta. Informacija apie sprendimą pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą taip pat skelbiama Nacionalinės žemės tarnybos interneto tinklalapyje. Skelbiamoje informacijoje nurodoma: ~~Nacionalinės žemės tarnybos vadovo~~ **savivaldybės tarybos** sprendimu pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą data ir numeris; žemės sklypo, kurį arba kurio dalį numatoma paimti visuomenės poreikiams, kadastro numeris; adresas: savivaldybė, miestas ar kaimas, gatvė, numeris; žemės sklypo savininkas (bendraturčiai) ir (ar) kiti naudotojai, daiktinių teisių turėtojai (jeigu jų yra). Jeigu apie sprendimą pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą viešai paskelbiama viename iš nacionalinių ir viename iš žemės sklypo buvimo vietos laikraščių, laikoma, kad žemės savininkui ir (ar) kitam naudotojui apie sprendimą pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą pranešta skelbimo išspausdinimo viename iš nacionalinių laikraščių dieną. Apie sprendimą pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, pranešama Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui, kuris Nekilnojamojo turto registro nuostatų nustatyta tvarka Nekilnojamojo turto registre įregistruoja šį juridinį faktą. Nuo sprendimo pradėti žemės sklypo paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą įregistravimo Nekilnojamojo turto registre žemės sklypo savininkas neturi teisės jo perleisti, įkeisti ar kitaip suvaržyti daiktinių teisių į šį žemės sklypą, taip pat neturi teisės šio žemės sklypo pertvarkyti (atidalyti, padalyti, perdalyti, sujungti).“

6. Pakeisti 46 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. ~~Nacionalinės žemės tarnybos vadovo~~ **savivaldybės tarybos** sprendimas pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą ar jos nepradėti gali būti skundžiamas administraciniam teismui Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka. Toks skundas turi būti išnagrinėtas per 45 kalendorines dienas nuo skundo priėmimo dienos, o apeliacinis skundas dėl pirmosios instancijos administracinio teismo sprendimo – per 45 kalendorines dienas nuo apeliacinio skundo priėmimo dienos. Kai yra keli skundai dėl to paties sprendimo pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą ar jos nepradėti, teismas privalo visus skundus sujungti į vieną bylą ir tokią bylą išnagrinėti per 45 kalendorines dienas nuo skundų sujungimo. Teismui priėmus sprendimą, kad konkretus visuomenės poreikis objektyviai egzistuoja ir kad jis negalės būti patenkintas, jeigu nebus paimtas konkretus žemės sklypas ar jo dalis, arba per nustatytą terminą neapskundus sprendimo pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūros, konkretaus visuomenės poreikio egzistavimas negali būti ginčijamas vėlesniais žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūros etapais.“

7. Pakeisti 46 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Kai ~~Nacionalinės žemės tarnybos vadovas~~ **savivaldybės taryba** priima sprendimą pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą ir pasibaigia šio sprendimo apskundimo terminas, o jeigu toks sprendimas buvo apskustas, – įsiteisėja administracinio teismo sprendimas netenkinti skundo dėl ~~Nacionalinės žemės tarnybos vadovo~~ **savivaldybės tarybos** sprendimo pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą, šio įstatymo 48 straipsnyje nustatytais atvejais ir tvarka rengiamas



žemės paėmimo visuomenės poreikiams projektas arba paimamo visuomenės poreikiams žemės sklypo planas ir šio Įstatymo 47 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka atliekamas visuomenės poreikiams planuojamos paimti žemės ir kito turto vertinimas ir parengiama turto vertinimo ataskaita. Į žemės paėmimo visuomenės poreikiams projekto teritoriją privalomai įtraukiamas laisvos valstybinės žemės, kuri ribojasi su paimamu privačios žemės sklypu, plotas, kuriame pagal teisės aktus vietoj paimamo visuomenės poreikiams žemės sklypo gali būti formuojamas suteikiamas nuosavybėn kitas žemės sklypas. Jeigu reikia, projekto rengimo metu atliekamas privačios ir (ar) valstybinės žemės padalijimas suformuojant atskirą žemės sklypą, paimamą visuomenės poreikiams. Šie žemėtvarkos darbai atliekami šio Įstatymo 48 straipsnyje nustatyta tvarka. Duomenis apie po padalijimo suformuotus žemės sklypus Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui pateikia ~~Nacionalinės žemės tarnybos teritorinis padalinys~~ **savivaldybės administracijos direktorius** po to, kai apie tai registruotu laišku, įteikiamu pasirašytinai, praneša žemės sklypo savininkui ir (ar) kitam naudotojui, o jeigu registruoto laiško nepavyksta įteikti žemės sklypo, kurį numatoma paimti visuomenės poreikiams, savininkui ir (ar) kitam naudotojui, per 5 darbo dienas nuo to, kai ~~Nacionalinės žemės tarnybos teritorinis padalinys~~ **savivaldybės taryba** įsitikina, kad registruoto laiško nepavyksta įteikti žemės savininkui ir (ar) kitam naudotojui, arba tuo atveju, kai nežinoma žemės savininko ir (ar) kito naudotojo gyvenamoji vieta, duomenis apie padalijimo suformuotus žemės sklypus viešai paskelbia viename iš nacionalinių ir žemės sklypo buvimo vietos laikraščių (jeigu toks leidžiamas). Jeigu apie paimamo visuomenės poreikiams žemės sklypo padalijimą viešai paskelbiama viename iš nacionalinių ir viename iš žemės sklypo buvimo vietos laikraščių, laikoma, kad žemės savininkui ir (ar) kitam naudotojui apie sprendimą padalyti paimamą visuomenės poreikiams žemės sklypą pranešta skelbimo išspausdinimo viename iš nacionalinių laikraščių dieną. Po padalijimo suformuotus žemės sklypus ~~Nacionalinės žemės tarnybos teritorinis padalinys~~ **savivaldybės administracijos direktorius** įregistruoja Nekilnojamojo turto registre padalyto žemės sklypo savininko vardu. Žyma apie juridinį faktą – pradėtą žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą – perkeliama tik į to žemės sklypo, kurį numatoma paimti visuomenės poreikiams, Nekilnojamojo turto registro duomenis.“

8. Pakeisti 46 straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:

„8. Kai atliekami šio straipsnio 7 dalyje nurodyti veiksmai, žemės savininkui ir (ar) kitam naudotojui šio Įstatymo 47 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka siūloma sudaryti sutartį dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams ir atlyginimo už ją. ~~Nacionalinės žemės tarnybos vadovas~~ **Savivaldybės taryba** sprendimą paimti žemės sklypą visuomenės poreikiams priima pagal patvirtintą žemės paėmimo visuomenės poreikiams projektą arba paimamo visuomenės poreikiams žemės sklypo planą ir sutartį dėl atlyginimo už visuomenės poreikiams paimamą žemę, kuri sudaroma tarp privačios žemės savininko ir (ar) kito naudotojo ir prašymą paimti žemę visuomenės poreikiams pateikusių institucijų, arba tik pagal patvirtintą žemės paėmimo visuomenės poreikiams projektą, arba paimamo visuomenės poreikiams žemės sklypo planą ir turto vertinimo ataskaitą, jeigu sutartis dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams ir atlyginimo už ją nesudaroma. Sprendime paimti žemę visuomenės poreikiams nurodoma paimamo žemės sklypo rinkos vertė ir su žemės paėmimu susiję nuostoliai, apskaičiuoti šio Įstatymo 47 straipsnyje nustatyta tvarka, ir jų atlyginimo būdas. Šis sprendimas per 5 darbo dienas nuo jo priėmimo dienos išsiunčiamas žemės sklypo paėmimu suinteresuotai institucijai ir registruotu laišku, įteikiamu pasirašytinai, – žemės sklypo savininkui ir (ar) kitam naudotojui, taip pat Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui, o jeigu registruoto laiško nepavyksta įteikti žemės sklypo, kurį numatoma paimti visuomenės poreikiams, savininkui ir (ar) kitam naudotojui, per 5 darbo dienas nuo to, kai ~~Nacionalinės žemės tarnybos teritorinis padalinys~~ **savivaldybės taryba** įsitikina, kad registruoto laiško nepavyksta įteikti žemės savininkui ir (ar) kitam naudotojui, apie sprendimą paimti žemę visuomenės poreikiams viešai paskelbiama viename iš nacionalinių ir viename iš žemės sklypo buvimo vietos laikraščių (jeigu toks leidžiamas). Šis informavimo būdas taip pat taikomas, kai nežinoma žemės sklypo, kurį numatoma paimti visuomenės poreikiams, savininko ir (ar) kito naudotojo gyvenamoji vieta. Skelbiamoje informacijoje nurodoma: ~~Nacionalinės žemės tarnybos vadovo~~ **savivaldybės tarybos** sprendimo paimti žemę visuomenės poreikiams data ir numeris; žemės sklypo, kuris arba kurio dalis paimama visuomenės poreikiams, kadastro numeris, plotas (jeigu paimama žemės sklypo dalis, – po žemės sklypo pertvarkymo suformuoto paimamo žemės sklypo plotas); adresas: savivaldybė, miestas arba kaimas, gatvė, numeris; žemės sklypo savininkas (bendraturčiai), kiti naudotojai, daiktinių teisių turėtojai (jeigu jų yra). Jeigu apie sprendimą paimti žemę visuomenės poreikiams viešai paskelbiama viename iš nacionalinių ir viename iš žemės sklypo buvimo vietos laikraščių, laikoma, kad žemės savininkui ir (ar) kitam naudotojui apie sprendimą paimti žemę visuomenės poreikiams pranešta skelbimo išspausdinimo viename iš nacionalinių laikraščių dieną.“



9. Pakeisti 46 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. Ginčai dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams projekto arba paimamo visuomenės poreikiams žemės sklypo plano rengimo ir tvirtinimo, taip pat dėl atlyginimo už paimamą visuomenės poreikiams žemę dydžio nustatymo nagrinėjami bendrosios kompetencijos apygardos teisme pagal visuomenės poreikiams paimamo žemės sklypo buvimo vietą. Jeigu ~~Nacionalinės žemės tarnybos vadovas~~ **savivaldybės taryba** priima sprendimą paimti žemę visuomenės poreikiams ir suinteresuota institucija šio Įstatymo 47 straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka kreipiasi į teismą dėl leidimo paimti žemės sklypą pagal priimtą sprendimą dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams, šie ginčai nagrinėjami pagal ginčo teisenos taisykles.“

#### 14 straipsnis. 47 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 47 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Jeigu žemės savininkas sutinka su vertinimo ataskaitoje nustatytu atlyginimu ir pasirenka atlyginimo būdą – kito žemės sklypo, kuris ribojasi su paimamu visuomenės poreikiams žemės sklypu, suteikimą, – žemės paėmimo visuomenės poreikiams projekte pagal vertinimo ataskaitoje nustatytą visuomenės poreikiams paimamo žemės sklypo rinkos vertę formuojamas numatomas suteikti nuosavybėn žemės sklypas, kuris turi būti lygiavertis paimamam visuomenės poreikiams žemės sklypui arba mažesnės vertės, negu paimamas visuomenės poreikiams žemės sklypas. Kai suformuojamas žemės sklypas, sudaroma sutartis dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams ir atlyginimo už ją. Jeigu suformuoto žemės sklypo vertė mažesnė už vertinimo ataskaitoje nustatytą paimamo visuomenės poreikiams žemės sklypo rinkos vertę, žemės sklypų vertės skirtumas atlyginamas pinigais. Maksimalų numatomo suteikti nuosavybėn žemės sklypo dydį, žemės sklypo formavimo ir suteikimo procedūrą nustato Vyriausybė. Žemės sklypas, kuriuo numatoma atlyginti už paimamą visuomenės poreikiams žemės sklypą, formuojamas valstybinėje žemėje, kurios nenumatoma grąžinti natūra pagal įstatymus, reglamentuojančius piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimą. Sprendimą suteikti valstybinės žemės sklypą, kuris ribojasi su paimamu visuomenės poreikiams žemės sklypu, ~~Nacionalinės žemės tarnybos vadovas~~ **savivaldybės taryba** priima kartu su sprendimu paimti žemę visuomenės poreikiams. Bet kuriuo žemės sklypo, kuris ribojasi su paimamu visuomenės poreikiams žemės sklypu, formavimo etapu žemės savininkui nesutikus su formuojamo žemės sklypo dydžiu ir (ar) ribomis, žemės sklypo formavimo procedūra nutraukiama. Tokiu atveju, jeigu žemės savininkas sutinka, kad jam už paimamą visuomenės poreikiams žemės sklypą būtų atlyginama pinigais, sudaroma sutartis dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams ir atlyginimo už ją.“

2. Pakeisti 47 straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip:

„10. Kai žemės paėmimu visuomenės poreikiams suinteresuota institucija atsiskaito su paimamos žemės savininku ir (ar) kitu naudotoju pagal sutartį dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams ir atlyginimo už ją, ~~Nacionalinės žemės tarnybos teritorinis padalinys~~ **savivaldybės administracijos direktorius** paimamą visuomenės poreikiams žemės sklypą įregistruoja Nekilnojamojo turto registre kaip valstybinę žemę, o valstybės nuosavybės teisę į statinius ir įrenginius, esančius paimtame visuomenės poreikiams žemės sklype, Nekilnojamojo turto registre įregistruoja žemės paėmimu visuomenės poreikiams suinteresuota institucija. Jeigu ginčas dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams projekto rengimo ir tvirtinimo ar atlyginimo dydžio nagrinėjamas teisme, ~~Nacionalinės žemės tarnybos teritorinis padalinys~~ **savivaldybės administracijos direktorius** paimamą visuomenės poreikiams žemės sklypą įregistruoja Nekilnojamojo turto registre kaip valstybinę žemę, o žemės paėmimu visuomenės poreikiams suinteresuota institucija statinius ir įrenginius, esančius paimamame visuomenės poreikiams žemės sklype, gali įregistruoti tik po to, kai žemės paėmimu suinteresuota institucija teismo sprendime nurodytomis sąlygomis atsiskaito su paimamo visuomenės poreikiams žemės sklypo savininku ir (ar) kitu naudotoju, išskyrus atvejus, kai teismo nutartimi leidžiama paimtą visuomenės poreikiams žemės sklypą įregistruoti Nekilnojamojo turto registre kaip valstybinę žemę iki ginčo dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams projekto rengimo ir tvirtinimo ar dėl atlyginimo dydžio už paimamą visuomenės poreikiams žemę išsprendimo. Nuosavybės teisė į paimamą visuomenės poreikiams žemę, statinius ir įrenginius pereina valstybei nuo žemės sklypo, statinių ir įrenginių įregistravimo Nekilnojamojo turto registre kaip valstybės nuosavybės momento. Įregistravus valstybės nuosavybę, žyma apie juridinį faktą, nurodytą šio Įstatymo 46 straipsnio 5 dalyje, panaikinama.“

3. Pakeisti 47 straipsnio 12 dalį ir ją išdėstyti taip:

„12. Kai nuo sprendimo paimti žemę visuomenės poreikiams priėmimo dienos praėjus ne daugiau kaip 10 metų pagal Teritorijų planavimo įstatymo nustatyta tvarka naujai parengtus arba pakeistus detaliuosius planus ar specialiojo teritorijų planavimo dokumentus žemės sklypo nenumatoma naudoti toms reikmėms, kurioms šis žemės sklypas buvo paimtas visuomenės poreikiams, ~~Nacionalinė žemės tarnyba~~ **savivaldybės administracijos direktorius** privalo raštu pasiūlyti žemės savininkui, iš kurio šis žemės sklypas buvo paimtas visuomenės poreikiams, išpirkti šį žemės sklypą už kainą, nustatytą atlikus individualų turto vertinimą pagal Turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymą. Apie sutikimą išpirkti žemės sklypą buvęs žemės savininkas ~~Nacionalinės žemės tarnybos teritoriniam padaliniui~~ **savivaldybės administracijos direktorius** pagal žemės sklypo buvimo vietą turi pranešti per 6 mėnesius nuo pasiūlymo gavimo dienos. Žemės sklypo išpirkimas įforminamas įstatymų nustatyta tvarka sudaroma žemės sklypo pirkimo–pardavimo sutartimi. Kai buvęs žemės savininkas atsisako išpirkti žemės sklypą arba per nustatytą terminą nepraneša apie sutikimą išpirkti žemės sklypą, taip pat kai nuo sprendimo paimti žemę visuomenės poreikiams priėmimo dienos praėjo daugiau kaip 10 metų, žemės sklypas valdomas, naudojamas ir juo disponuojama įstatymų nustatyta tvarka, netaikant šio straipsnio 11 dalyje nustatyto apribojimo.“

### 15 straipsnis. 48 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 48 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Žemės paėmimo visuomenės poreikiams projektų rengimą ir jų įgyvendinimą savo lėšomis organizuoja žemės paėmimu visuomenės poreikiams suinteresuotos institucijos. Prašymus paimti žemę visuomenės poreikiams projektų organizatoriai ~~paduoda Nacionalinės žemės tarnybos teritoriniam padaliniui~~ **savivaldybės administracijos direktoriui** pagal žemės sklypo buvimo vietą. Kai ~~Nacionalinės žemės tarnybos vadovas~~ **savivaldybės taryba** priima sprendimą dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūros pradžios, ~~Nacionalinės žemės tarnybos teritorinis padalinys~~ **savivaldybės administracijos direktorius** išduoda žemės paėmimo visuomenės poreikiams projekto rengimo reikalavimų sąrašą. Žemės paėmimo visuomenės poreikiams projekto rengimo reikalavimų sąrašas išduodamas tais atvejais, kai paimamas visuomenės poreikiams žemės sklypas ir (ar) po žemės sklypo dalies, reikalingos visuomenės poreikiams, atidalijimo ar padalijimo liekantis žemės sklypas (sklypai) nebuvo suprojektuoti detalajame plane ar specialiojo teritorijų planavimo dokumente, taip pat kai yra su paimamu privačios žemės sklypu besiribojantis laisvos valstybinės žemės plotas, kuriame pagal teisės aktus gali būti formuojamas vietoj paimamo visuomenės poreikiams žemės sklypo suteikiamas nuosavybėn kitas žemės sklypas. Tais atvejais, kai paimamas visuomenės poreikiams žemės sklypas ir po žemės sklypo dalies, reikalingos visuomenės poreikiams, atidalijimo ar padalijimo liekantis žemės sklypas (sklypai) suprojektuoti detalajame plane ar specialiojo teritorijų planavimo dokumente, vietoj žemės paėmimo visuomenės poreikiams projekto Nekilnojamojo turto kadastro nuostatuose nustatyta tvarka rengiami nurodytų suprojektuotų žemės sklypų planai.“

2. Pakeisti 48 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Žemės paėmimu visuomenės poreikiams suinteresuota institucija, gavusi ~~Nacionalinės žemės tarnybos teritorinio padalinio~~ **savivaldybės administracijos direktoriaus** išduotą žemės paėmimo visuomenės poreikiams projekto rengimo reikalavimų sąrašą, Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka parenka žemės paėmimo visuomenės poreikiams projekto rengėją ir su juo sudaro sutartį dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams projekto rengimo. Tais atvejais, kai vietoj žemės paėmimo visuomenės poreikiams projekto rengiami žemės sklypų planai, žemės paėmimu visuomenės poreikiams suinteresuota institucija žemės sklypų planų rengėją parenka Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka.“

3. Pakeisti 48 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Žemės paėmimo visuomenės poreikiams projektus ~~Nacionalinės žemės tarnybos vadovas ar jo įgaliotas teritorinio padalinio vadovas~~ **savivaldybės administracijos direktorius** tvirtina po to, kai juos nustatyta tvarka patikrina valstybinę žemėtvarkos planavimo dokumentų priežiūrą atliekanti institucija.“

### 16 straipsnis. 49 straipsnio pakeitimas

1. Pakeiči 49 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Po susirinkimo kiekvienas konsoliduoti žemės sklypus pageidaujantis žemės savininkas, savivaldybės taryba, jeigu numatoma konsoliduoti savivaldybės žemės sklypus, ir valstybinės žemės patikėtiniai, jeigu numatoma konsoliduoti valstybinės žemės sklypus, ne vėliau kaip per vieną mėnesį žemės konsolidacijos projekto rengimo organizatoriui Valstybės žemės fondui pateikia rašytinį sutikimą dalyvauti žemės konsolidacijos projekte, kurį rengiant ir įgyvendinant bus konsoliduojami sutikimą

davusio asmens turimi žemės sklypai, nurodydamas numatomus konsoliduoti žemės sklypus, ir įsipareigojimą nepagrįsto atsisakymo ar vengimo dalyvauti žemės konsolidacijos projekte ir (ar) sudaryti žemės konsolidacijos sutartį atveju atlyginti išlaidas, susijusias su jo turimų žemės sklypų pertvarkymu rengiant ir įgyvendinant žemės konsolidacijos projektą, taip pat išlaidas, patirtas tikslinant žemės konsolidacijos projektą dėl nepagrįsto atsisakymo ar vengimo jame dalyvauti ir (ar) sudaryti žemės konsolidacijos sutartį. Tais atvejais, kai žemės sklypas priklauso keliems asmenims, sutikimą dalyvauti žemės konsolidacijos projekte turi duoti kiekvienas žemės sklypo bendraturtis. ~~Nacionalinė žemės tarnyba~~ **Savivaldybės taryba** vietoj sutikimo dalyvauti žemės konsolidacijos projekte Valstybės žemės fondui perduoda numatomų konsoliduoti jos patikėjimo teise valdomų valstybinės žemės sklypų sąrašą. Valstybės žemės fondas, patvirtinęs teritorijos žemės konsolidacijos projektui rengti ribas, nuo šio sprendimo priėmimo dienos įgyja patikėjimo teisę į Nacionalinės žemės tarnybos sąraše nurodytus valstybinės žemės sklypus, **esančius savivaldybės teritorijoje** ir per 5 darbo dienas pateikia prašymą Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui įregistruoti šią teisę Nekilnojamojo turto registre. ~~Nacionalinės žemės tarnybos~~ **Savivaldybės** patikėjimo teisę į šiuos valstybinės žemės sklypus pasibaigia nuo Valstybės žemės fondo sprendimo patvirtinti teritorijos žemės konsolidacijos projektui rengti ribas priėmimo.“

2. Pakeisti 49 straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip:

„10. Valstybės žemės fondas tvirtina teritorijos žemės konsolidacijos projektui rengti ribas ir su ~~Nacionalinės žemės tarnybos teritoriniu padaliniu~~ **savivaldybės** suderintą žemės konsolidacijos projekto rengimo reikalavimų sąrašą, taip pat priima sprendimą rengti žemės konsolidacijos projektą. Žemės konsolidacijos projekto teritorijai priskiriama žemė, dėl kurios Valstybės žemės fondui pateikti sutikimai dalyvauti žemės konsolidacijos projekte, valstybinės žemės sklypai, kuriuos Valstybės žemės fondui perdavė ~~Nacionalinė žemės tarnyba~~ **savivaldybės** ir kurių patikėtinis yra Valstybės žemės fondas, taip pat privati žemė, kurios savininkai nepateikė sutikimų dalyvauti žemės konsolidacijos projekte, bet pageidauja parduoti žemės sklypus (jų dalis) žemės konsolidacijos projekto rengimo metu.“

3. Pakeisti 49 straipsnio 12 dalį ir ją išdėstyti taip:

„12. Iki sprendimo pritarti žemės konsolidacijos projekto žemės vertinimo planui teritorijos žemės konsolidacijos projektui rengti ribos keičiamos ir nauji žemės sklypai priskiriami šiai teritorijai. Žemės konsolidacijos projekto rengimo ir įgyvendinimo taisyklių nustatyta tvarka. Sprendimą pakeisti teritoriją žemės konsolidacijos projektui rengti priima Valstybės žemės fondas. Žemės sklypų, priskiriamų teritorijai žemės konsolidacijos projektui rengti, savininkai, valstybinės žemės patikėtiniai ar savivaldybės taryba iki sprendimo pakeisti šią teritoriją turi pateikti Valstybės žemės fondui sutikimą, nurodytą šio straipsnio 6 dalyje. Teritorijai žemės konsolidacijos projektui rengti papildomai priskiriami valstybinės žemės sklypai, patikėjimo teise valdomi ~~Nacionalinės žemės tarnybos~~ **savivaldybių**, Valstybės žemės fondui perduodami šio straipsnio 6 dalyje nustatyta tvarka.

4. Pakeisti 49 straipsnio 13 dalį ir ją išdėstyti taip:

„13. Valstybės žemės fondo sprendimas patvirtinti arba pakeisti žemės konsolidacijos projekto teritorijos ribas turi būti suderintas su ~~Nacionaline žemės tarnyba~~ **savivaldybės taryba**.“

## **17 straipsnis. 51 straipsnio pakeitimas**

1. Pakeisti 51 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Sutikimą dalyvauti žemės konsolidacijos projekte pateikę asmenys savo pasiūlymus, pastabas ir pretenzijas dėl rengiamo žemės konsolidacijos projekto Valstybės žemės fondui ir ~~Nacionalinei žemės tarnybai~~ **savivaldybės administracijos direktoriui** gali pateikti iki projekto viešo svarstymo pabaigos.“

2. Pakeisti 51 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Žemės konsolidacijos projektą tvirtina ~~Nacionalinės žemės tarnybos vadovas~~ **savivaldybės taryba**. Sprendimas dėl žemės konsolidacijos projekto patvirtinimo Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka gali būti apskųstas teismui.“

## **18 straipsnis. 52 straipsnio pakeitimas**

1. Pakeisti 52 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Asmenys, kurie nepagrįstai atsisako ar vengia dalyvauti žemės konsolidacijos projekte ir (ar) sudaryti žemės konsolidacijos sutartį, atlygina išlaidas, susijusias su jų turimų žemės sklypų konsolidacija rengiant ir įgyvendinant žemės konsolidacijos projektą, taip pat žemės konsolidacijos projekto tikslinimo išlaidas, patiriamas dėl nepagrįsto atsisakymo ar vengimo jame dalyvauti ir (ar) sudaryti žemės

konsolidacijos sutartį. Nepagrįstu atsisakymu ar vengimu dalyvauti žemės konsolidacijos projekte ir (ar) sudaryti žemės konsolidacijos sutartį laikomas bet koks asmens, pateikęs šio Įstatymo 49 straipsnio 6 dalyje nurodytą sutikimą dalyvauti žemės konsolidacijos projekte, atsisakymas ar vengimas dalyvauti žemės konsolidacijos projekte, kuris rengiamas ir įgyvendinamas šio Įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka, taip pat atsisakymas ar vengimas sudaryti žemės konsolidacijos sutartį, pagal kurią tokiam asmeniui nuosavybėn perduodami žemės sklypai, konsoliduoti pagal šio Įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka parengtą ir įgyvendintą žemės konsolidacijos projektą, išskyrus atvejus, kai asmuo atsisako ar vengia dalyvauti žemės konsolidacijos projekte ir (ar) sudaryti žemės konsolidacijos sutartį dėl priežasčių, kurios ~~Nacionalinės žemės tarnybos~~ **savivaldybės tarybos** sprendimu pripažįstamos svarbiomis. Asmuo dėl atsisakymo ar vengimo dalyvauti žemės konsolidacijos projekte ir (ar) sudaryti žemės konsolidacijos sutartį priežasčių pripažinimo svarbiomis gali kreiptis į teisimą įstatymų nustatyta tvarka.“

2. Pakeisti 52 straipsnio 12 dalį ir ją išdėstyti taip:

„12. Pagal žemės konsolidacijos projektą pertvarkius žemės sklypą (sklypus), kuriam (kuriems) buvo nustatytas servitutas, servitutas lieka galioti žemės sklypui (sklypams), pagal žemės konsolidacijos projektą suformuotam (suformuotiems) buvusiam žemės sklype (sklypuose), išskyrus atvejus, kai servitutas baigiasi Civilinio kodekso nustatytais pagrindais. Nauji servitutai konsoliduotam žemės sklypui nustatomi administraciniu aktu – ~~Nacionalinės žemės tarnybos vadovo arba jo įgalioto teritorinio padalinio vadovo~~ **savivaldybės administracijos direktoriaus** sprendimu šio Įstatymo 23 straipsnyje ir Vyriausybės nustatyta tvarka.“

3. Pakeisti 52 straipsnio 14 dalį ir ją išdėstyti taip:

„14. Valstybės žemės fondas pateikia ~~Nacionalinei žemės tarnybai~~ **savivaldybei** konsoliduotų valstybinės žemės sklypų, kuriuos šis fondas įregistravo Nekilnojamojo turto registre valstybės vardu, sąrašą. ~~Nacionalinė žemės tarnyba~~ **Savivaldybės administracijos direktorius** per 5 darbo dienas nuo tokio sąrašo gavimo pateikia Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui prašymą įregistruoti ~~Nacionalinės žemės tarnybos~~ **savivaldybės** patikėjimo teisę į šiuos valstybinės žemės sklypus.“

### **19 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas**

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2018 m. liepos 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

*Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.*

Respublikos Prezidentas

Teikia  
Seimo narys

Simonas Gentvilas



## LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,  
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,  
atsisk. sąskaita LT26704406000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.  
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai

2017-05-12 Nr. (1.6.)2T-369

Į 2017-05-04 Nr. 2D-1561(12.153)

### **DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ĮSTATYMO NR. I-446 2, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 22, 23, 31, 32, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 52 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-401(2)“ PROJEKTO**

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-401(2) 2, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 22, 23, 31, 32, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 52 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto Nr. XIIP-401(2)“ projektą (toliau – projektas), teikia šią teisinę išvadą.

1. Siekiant teisinio aiškumo ir nuoseklumo, siūlytina projekto 1 punkte nurodomą Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo praktiką susieti su šio punkto antros pastraipos argumentais, t. y., šiame punkte nurodyti ne tik su valstybės įvaizdžio pablogėjimu susijusią riziką, bet ir išdėstyti, kaip priėmus Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-401(2) 2, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 22, 23, 31, 32, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 52 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektą Nr. XIIP-401(2) (toliau - Įstatymo projektas) galėtų būti pažeidžiami nurodomoje Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo praktikoje suformuoti reikalavimai.

2. Be to, įvertinant tai, kad savivaldybės atlieka tam tikrus žemės tvarkymo veiksmus vadovaujantis šiuo metu galiojančiu teisiniu reguliavimu (pvz., kaip nurodoma Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 32 straipsnio 4 dalyje), bei tai, kad projekto 5 punkte nurodoma, jog Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plane siekiama supaprastinti valstybinės žemės perdavimo patikėjimo teise savivaldybėms tvarką, svarstyti projektą Nr. XIIP-401(2) paskutinio sakinio tikslingumas. Siekiant užtikrinti projekto nuostatų nuoseklumą, siūlytina arba atsisakyti šio sakinio arba konkretizuoti nurodomus, savivaldybėms perduotinus valstybinės žemės tvarkymo klausimus.

3. Papildomai pastebėtina, kad išlieka neapibrėžta projekto 1 punkte vartojama *žemės tvarkymo įstaigų sąvoka*.

4. Įvertinant tai, kad projekto 2 punkto pirmoje ir antroje pastraipose dėstomi argumentai dalinai sutampa, svarstyti šio punkto antrosios pastraipos tikslingumas ir aktualumas.

5. Siekiant teisinio aiškumo, siūlytina projekto 3 punkte atsisakyti teisinės vertės nesukuriančio pirmojo sakinio ir pirma išdėstyti pagrindinę šiame punkte dėstomą nepritarimo Įstatymo projektui priežastį, o tik po to nurodyti duomenis, kuriais ši priežastis pagrindžiama.

6. Pastebėtina, kad projekto 5 punkte nurodomas šiuo metu galiojantis teisinis reguliavimas, tačiau nėra nurodoma, kaip šis reguliavimas yra susijęs su Įstatymo projektu. Siūlytina šiuo aspektu patikslinti minėtą projekto punktą ir šiame punkte išdėstyti priežastį, kurios pagrindu turėtų būti nepritariama Įstatymo projektui.

7. Be to, atsižvelgiant į tai, kad projekto 5 punkte nurodomos priemonės įgyvendinimo apimtis bei būdai galėtų kisti ateityje rengiant atitinkamus teisės aktų pakeitimus, siūlytina atsisakyti minėto punkto paskutinio sakinio.

8. Papildomai siūlytina projekto 5 punkte vietoj „patvirtintos“ įrašyti „kuriai pritarta“ (žr. Lietuvos Respublikos Vyriausybės Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimo Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ 1 straipsnį).

Teisingumo viceministras

Paulius Griciūnas

FINANŲ MINISTERIJOS  
DOKUMENTAS



## LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Žemės ūkio ministerijai

2017-05-08 Nr. (27.18-02)-5K-1709592-6K-1103198

Į 2017-05-04 Nr. 2D-1561(12.153)

100 Atkurta  
Lietuvai

### DĖL VYRIAUSYBĖS IŠVADOS PROJEKTO

Finansų ministerija pritaria Žemės ūkio ministerijos parengtoje Vyriausybės išvadoje pateiktiems argumentams dėl nepritrimo Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 22, 23, 31, 32, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 52 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektui Nr. XIIIP-401(2).

Finansų viceministras

Darius Sadeckas

L. Kalinauskienė, 2390127, el.p. laima.kalinauskiene@finmin.lt

ZUM del LRV išvados

Biudžetinė įstaiga  
Lukiškių g. 2, LT-01512 Vilnius

Tel. (8 5) 239 0000  
Faks. (8 5) 279 1481

El. paštas [finmin@finmin.lt](mailto:finmin@finmin.lt)  
<http://www.finmin.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių  
asmenų registre, kodas 288601650



## NACIONALINĖ ŽEMĖS TARNYBA PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS

Lietuvos Respublikos  
žemės ūkio ministerijai

2017-05-                      Nr. 1SD-                      -(3.7 E)  
I 2017-05-04                      Nr. 2D-1561(12.153)

### DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS IŠVADOS PROJEKTO DERINIMO

Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Nacionalinė žemės tarnyba) išnagrinėjo Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos 2017-05-04 raštu Nr. 2D-1561(12.153) pateiktą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 22, 23, 31, 32, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 52 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-401(2)“ projektą (toliau – Projektą) ir pritaria Projekto turiniui. Taip pat siūlome papildyti Projektą pagal toliau nurodytus argumentais.

1. Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 22, 23, 31, 32, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 52 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projektas) aiškinamajame rašte nurodyta, kad „NŽT vykdoma nepasverta politika ir valstybei nenaudingi sandoriai stabdo civilinę apyvartą, pakerta investuotojų ir finansuotojų pasitikėjimą valstybinėje žemėje įgyvendinamais projektais, trukdo naujų objektų, kuriems reikalinga lokalizacija mieste įėjimui į rinką ir tuo pačiu mažina konkurenciją. NŽT tarnautojai, sprendžiantys klausimus dėl nuomos sutarčių nutraukimo su projektų vystytojais (šiuo metu tokie veiksmai yra ypač suaktyvėję, bei nutraukinėjamos didelės vertės nuomos sutartys), taip pat nebūdami žemėtvarkos srities specialistais, stokojantys žinių apie nekilnojamojo turto vystymo veiklos kompleksiskumą, planavimo ir projektavimo darbų, bei administracinių procedūrų trukmę, priiminėja sprendimus, dėl kurių nuolatos yra inicijuojami teisminiai ginčai. Ko pasekoje yra stabdomos investicijos, projektų vystymai, prekyba, užimtumas bei kiti ekonominiai procesai. Dėl biurokratinių suvaržymų NŽT nesudarinėja valstybinės žemės nuomos sutarčių su pastatus įsigijusiais savininkais, taip pat neduodami sutikimai perleisti ar įkeisti nuomos teises, rengti detaliuosius planus, keisti žemės naudojimo būdą ir pan. Akivaizdu, kad tokia NŽT vykdoma politika skatina ekonomikos neefektyvumą.“ Taigi aiškinamajame rašte yra nurodoma Įstatymo projekto rengėjo nuomonė apie Nacionalinės žemės tarnybos vykdomą veiklą, kuri, anot Įstatymo projekto rengėjo, skatina ekonomikos neefektyvumą, tačiau Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nėra atliktas teisės aktų, reglamentuojančių Nacionalinės žemės tarnybos funkcijas, vertinimas, t. y. nėra įvertinta tai, kad vienokie ar kitokie sprendimai yra priimami vadovaujantis teisės aktų nuostatomis, ir, jų nepakeitus, teisės aktų taikymas, net ir perdavus valstybinės žemės valdymą savivaldybėms, turės išlikti toks pat.

Įstatymo projekto rengėjas, teigdamas, kad savivaldybės, nedarydamos biurokratinių suvaržymų, leidžia daryti prielaidą, kad savivaldybės, atlikdamos valstybinės žemės administravimo funkcijas, nesilaikys teisės aktų reikalavimų. Įstatymo projektu nėra keičiamos Lietuvos Respublikos žemės įstatymo nuostatos, susijusios su valstybinės žemės valdymo,



naudojimo ir disponavimo tvarka, todėl nėra aišku, kaip savivaldybės galės kitaip pritaikyti tuos pačius teisės aktus ir prisidėti prie ekonomikos efektyvinimo.

2. Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodyta, kad „Įstatymo projektu siekiama skaidrinti ir supaprastinti žemės skirstymo ir naudojimo pagal paskirtį būdus ir pobūdžius. Savivaldybės savo veiklą vykdo pagal tarpusavyje suderintus skirtingos trukmės teritorijų, strateginio ir finansinio planavimo dokumentus, todėl valdant jos teritorijoje esančią valstybinę žemę, savivaldybės turės realią galimybę tiesiogiai, operatyviau ir kokybiškiau įgyvendinti teritorijų planavimo dokumentuose numatytą, savivaldybėms priimtina ir šalies ūkiui reikalingą urbanistinę kaitą. Taip pat, bus sudarytos sąlygos sumažinti biurokratinis formalumus, perteklinius reikalavimus, bei išvengti korupcijos elementų. Valstybinės žemės tvarkymo, valdymo, naudojimo ir administravimo politiką perdavus savivaldybėms, šie procesai įgautu skaidrumo ir aiškumo.“ Pažymėtina, kad šie Įstatymo projekto aiškinamojo rašto teiginiai nėra pagrįsti, kadangi nėra aišku, koku būdu, nepakeitus valstybinės žemės valdymo, naudojimo ir disponavimo teisinio reglamentavimo (išskyrus valstybinės žemės patikėtinį), bus sumažinti biurokratiniai formalumai ir pertekliniai reikalavimai bei išvengta korupcijos. Nei Įstatymo projekte, nei jo aiškinamajame rašte nėra pateikta pasiūlymų, kaip būtų galima pagerinti valstybinės žemės valdymą, naudojimą ir disponavimą, taip pat nėra nurodyta, kad tai turėtų būti daroma įstatymų įgyvendinamaisiais teisės aktais.

3. Įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad sprendimus dėl valstybinės žemės nuomos, pardavimo, perdavimo neatlygintinai naudotis, žemės paėmimo visuomenės poreikiams, tvirtinti žemės konsolidacijos projektus priima savivaldybės taryba. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 13 straipsnio 4 dalį „kitus savivaldybės tarybos posėdžius prireikus, bet ne rečiau kaip kas 3 mėnesiai, šaukia meras.“ Darytina prielaida, kad savivaldybių tarybų posėdžiai praktikoje vyksta gana retai. Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, manome, kad dėl savivaldybės tarybos posėdžių organizavimo sprendimų dėl valstybinės žemės valdymo, naudojimo ir disponavimo priėmimas tikėtina užtruktų ir (ar) galėtų būti vilkinamas, o tai neprisidėtų prie ekonomikos efektyvinimo ir visuomenės interesų tenkinimo. Be to, sprendimus dėl valstybinės žemės priimtų kolegiali institucija ir atsakomybės taikymas už neteisėtų sprendimų priėmimą praktiškai taptų neįmanomas. Pabrėžtina, kad nėra aišku, kuo remdamasis Įstatymo projekto rengėjas teigia, kad savivaldybės savo veiklą vykdo skaidriau ir efektyviau. Pažymėtina, kad 2017-03-14 Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių 2016 metų veiklos ataskaitoje Nr. LS-52 ([http://www.lrski.lt/images/LRSeimo-kontrolieriu\\_ataskaita\\_2016.pdf](http://www.lrski.lt/images/LRSeimo-kontrolieriu_ataskaita_2016.pdf)) nurodyta, kad dėl 9 savivaldybių priimtų sprendimų, veiksmų ar neveikimo buvo gauta 383 skundai, iš kurių vykdytas tarpininkavimas 126 atvejais, priimta sprendimų – 218 atvejų, pagrįstų skundų – 113 ir pateiktos 602 rekomendacijos, o dėl Žemės ūkio ministerijos ir jai pavaldžių institucijų (įskatinant ir Nacionalinę žemės tarnybą) priimtų sprendimų, veiksmų ar neveikimo buvo gauti 228 skundai, iš kurių tarpininkauta 131 atveju, priimta sprendimų – 66 atvejais, pagrįstų skundų – 26 ir pateiktos 473 rekomendacijos. Šie duomenys rodo, kad savivaldybės savo funkcijas vykdo pažeisdamos teisės aktų nuostatas, todėl, perdavus savivaldybėms valstybinės žemės valdymo naudojimo ir disponavimo patikėjimo teise funkcijas, Įstatymo projekto tikslai akivaizdžiai nebus pasiekti.

4. Atkreiptinas dėmesys į Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2015 m. rugsėjo 30 d. ataskaitą Nr. FA-P-30-1-32 „Dėl Lietuvos Respublikos savivaldybėse atlikto finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“, kurioje buvo vertinta, kaip savivaldybės administruoja lėšas, gautas iš Nacionalinės žemės tarnybos už parduotus valstybinės žemės sklypus. Šioje ataskaitoje nurodyta, kad Vilniaus, Palangos, Panevėžio miestų ir Telsių rajono savivaldybėse nustatytas netinkamas tikslinių lėšų už parduotus valstybinės žemės sklypus administravimas. 2009 metais, Valstybės kontrolei atlikus valstybinį veiklos auditą, buvo nustatyta tikslinių lėšų už parduotus valstybinės

žemės sklypus administravimo trūkumų. Vyriausybė, įgyvendindama audito rekomendacijas, 2011 metais pakeitė teisės aktus, kuriais savivaldybėms buvo detalizuotos funkcijos, administruojant lėšas už parduotą valstybinę žemę. Valstybės kontrolė nustatė, kad dalis savivaldybių 2012–2014 m. ir toliau neskyrė pakankamai dėmesio pajamų ir išlaidų už parduotą valstybinę žemę apskaitai ir lėšų panaudojimo pagal paskirtį kontrolei, nes nebuvo įgyvendinusios teisės aktų reikalavimų turėti atskirą sąskaitą lėšoms už parduodamus žemės sklypus ir atskirai tvarkyti jų apskaitą. Taigi savivaldybės netinkamai tvarko už parduotus valstybinės žemės sklypus gautas lėšas, taip pat, kaip nurodyta šioje ataskaitoje, gautas lėšas naudoja ne pirminei paskirčiai, t. y. grąžinamų natūra, perduodamų (suteikiamų) nuosavybėn neatlygintinai, perduodamų ar išnuomojamų žemės sklypų detaliesiems planams, žemės valdos projektams, žemės sklypų planams rengti. Taigi tai yra vienas iš pavyzdžių, kuris parodo, kad savivaldybėse veikla vykdoma pažeidžiant teisės aktų nuostatas, todėl teiginys, kad, perdavus valstybinės žemės valdymą, naudojimą ir disponavimą, taip pat žemėtvarkos funkcijas savivaldybėms, valstybinės žemės valdymo ir žemėtvarkos funkcijos bus atliekamos skaidriai, yra visiškai nepagrįstas.

5. Pažymėtina, kad nuo 2010-07-01 įvykdžius apskričių viršininkų administracijų reformą buvo atliktas administracinis valstybinės valdžios decentralizavimas, t. y. dalis funkcijų perduota savivaldybėms, dalis – valstybės valdžios institucijoms, o dalis besidubliuojančių ar nevykdomų funkcijų buvo panaikintos. Pažymėtina, kad tikslas – priartinti viešųjų paslaugų teikimą prie gyventojų, kuris įvardijamas Įstatymo projekto aiškinamajame rašte, buvo pasiektas įvykdžius apskričių viršininkų administracijų reformą, t. y. reorganizavus Nacionalinę žemės tarnybą į instituciją ne tik metodiškai vadovaujančią valstybinės žemės valdymo ir žemėtvarkos srityse, bet ir įgyvendinančią valstybės politiką žemės tvarkymo ir administravimo, žemės reformos, žemėtvarkos planavimo srityse. Nacionalinės žemės tarnybos teritoriniai padaliniai atlieka žemės valdymo, naudojimo ir disponavimo funkcijas visose Lietuvos Respublikos savivaldybėse ir yra susipažinę su vietos bendruomenių poreikiais. Tačiau, priešingai nei savivaldybėse, Nacionalinės žemės tarnybos teritoriniuose skyriuose yra taikoma vienoda teisės aktų taikymo praktika. Nacionalinei žemės tarnybai 2015 m. sausio 16 d. išduotas sertifikatas, patvirtinantis, kad Nacionalinės žemės tarnybos vykdoma veikla atitinka tarptautinio standarto LST EN ISO 9001:2008 reikalavimus. Sukurta kokybės vadybos sistema padeda darbuotojams efektyviau kontroliuoti vykdomus veiklos procesus, užtikrinti tinkamą procesų dokumentavimą, kokybiškai teikti paslaugas, patobulinti Nacionalinės žemės tarnybos administravimo sistemą, padidinti viešojo administravimo efektyvumą. Veiklos rezultatyvumo matavimo sistemos sukūrimas leidžia greičiau pastebėti kylančias problemas, operatyviai jas pašalinti ir užtikrinti nuolatinę teikiamų paslaugų kontrolę bei sudaro sąlygas į Nacionalinę žemės tarnybą besikreipiantiems asmenims gauti kokybiškesnes paslaugas. Nacionalinė žemės tarnyba vidiniais teisės aktais yra nusistačiusi paslaugų teikimo procedūras, kurios vienodai teikiamos visuose teritoriniuose skyriuose. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad perėmus apskričių viršininkų administracijų funkcijas buvo pastebėta, kad neretai skirtingose apskrityse buvo skirtingai interpretuojami ir taikomi teisės aktai, todėl Nacionalinė žemės tarnyba neretai gaudavo asmenų skundų dėl nevienodos teisės aktų taikymo praktikos tose pačiose situacijose skirtingose savivaldybėse. Taigi tai reiškia, kad perdavus valstybinės žemės valdymo, naudojimo ir disponavimo, taip pat žemėtvarkos funkcijas savivaldybėms yra rizika, kad asmenys susidurs su tomis pačiomis problemomis, su kuriomis susidurdavo, kai šias funkcijas atlikdavo skirtingos apskričių viršininkų administracijos. Manome, kad tokiu būdu nebūtų pasiektas ekonomikos efektyvumas bei investuotojų pasitikėjimas valstybinėje žemėje įgyvendinamais projektais.

6. Atkreiptinas dėmesys, kad perdavus savivaldybėms valstybinės žemės administravimo ir žemėtvarkos funkcijas iškiltų naujų darbuotojų ir jų kompetencijos problema, dėl to padidėtų klaidų tikimybė ir tokiu būdu būtų neužtikrintas tinkamas valstybinės žemės administravimas. Pabrėžtina,

kad Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nėra nurodyta, kiek papildomų biudžeto lėšų pareikalaus šio Įstatymo projekto įgyvendinimas, todėl nėra galimybės įvertinti, ar Įstatymo suteikiama nauda bus didesnė nei patirtos išlaidos (įskaitant ir naujų teisės aktų rengimą bei priėmimą, darbuotojų atleidimą, naujų darbuotojų savivaldybėse priėmimą bei apmokymą, dokumentų, informacinių sistemų perdavimą bei pritaikymą ir t. t.).

7. Taip pat pritariame Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės departamento 2017-04-05 išvadoje Nr. XIIIIP-401(2) „Dėl Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 22, 23, 31, 32, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 52 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto“ nurodytoms pastaboms.

Atsižvelgdami į tai, kas nurodyta šiame rašte, taip pat pateiktame derinti Projekte, nepritariame Įstatymo projektui.

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Pagarbiai

Direktorius

Danielius Kuprys

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA  
TEISĖS DEPARTAMENTAS  
IŠVADA**

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS  
RESPUBLIKOS ŽEMĖS ĮSTATYMO NR. I-446 2, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 22, 23, 31, 32, 45, 46,  
47, 48, 49, 51, 52 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMO PROJEKTO  
NR. XIII-401(2)“ PROJEKTO (TOLIAU- PROJEKTAS)  
(TAP NR. 17-618; TAIS NR. 17-5682(2))**

2017-05-24 Nr.NV-1287

Vilnius

Įvertinę Vyriausybei teikiamo Projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams, teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Projekto 2 p., formuluotę kad valstybė „prarastų bet kokią realią įtaką ir teisę spręsti valstybinio turto <...> klausimus“ siūlome tikslinti. Pažymėtina, kad ir toliau valstybė priiminėtų pvz., įstatymus ir kitus teisės aktus turto valdymo klausimais.

2. Siūlome keisti 4 p. formuluotę (pvz., išbraukiant pirmosios ir antrosios pastraipų paskutinius sakinius) arba šio punkto atsisakyti. Pažymėtina, jog teiginys, kad „savivaldybės savo funkcijas vykdo pažeisdamos teisės aktų nuostatas“ yra nekorektiškas, nes 4 p. antroje pastraipoje pateikti duomenys tik nurodo, jog kai kurios savivaldybės kai kada pažeidžia teisės aktus. Taip pat manome, kad bent jau projekto teikime būtų tikslinga pateikti informaciją apie tai, kaip ketinama (jeigu ketinama) efektyvinti Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos veiklą.

3. Svarstytina, ar projekto 5 p. pateikti argumentai yra pagrįsti. Nuosavybės teisių atkūrimo procesai ir jų problemos miestuose ir kaimuose iš esmės skiriasi. Teikiant išvada būtų tikslinga įvertinti, ar Lietuvos miestų rodikliai nėra žemesni pvz., vien dėl nuosavybės teisių atkūrimo proceso problemų Vilniaus mieste, nes logikos dėsniai reikalauja lyginti palyginamus dalykus.

4. Kartu atkreipiame dėmesį, kad žemės reformos / nuosavybės teisių atkūrimo problematika nagrinėjama dviejuose projekto punktuose – 2 ir 6, siūlome šias nuostatas apjungti. Be to, projekto 2 p. teigiama, jog skirtingi subjektai suponavo nevienodą teisės aktų taikymo praktiką, o 3 p. – jog net jeigu teisės aktus taikys kiti subjektai (ne Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos), taikymo praktika iš esmės nepasikeis. Svarstytina, ar nėra šiose nuostatose loginio prieštaravimo. Būtų tikslinga patikslinti formuluotes.

5. Taip pat teikime nėra informacijos apie Projekto derinimą su Lietuvos savivaldybių asociacija.

Teisės departamento direktoriaus pavaduotojas

Aleksandr Radčenko